Hayat

SAYI: 10
6 MART 1959
125 KURUŞ

Bu sayıda :

5 Renkli Tablomuz

SULTANAHMET CAMİİ'nin içinden bir görünüş

Doğan Kardeş

Çocuklarınız için faydalı olabilecek yeni bir neşriyat serisine başlamıştır. İşte bunlardan ilk çıkanlar :

Işığın Hikâyesi

Fiatı
200
kuruş

Eşyaların Hikâyesi

Fiatı
300
kuruş

SİPARİŞ ADRESİ:

- Galatasaray Meydanı'nda Doğan Kardeş satış mağazası.
- Divanyolu, Klotfarer Cad. No. 7
- Posta Kutusu 1146 İSTANBUL

BAYİLERE % 20 TENZİLÂTLA ÖDEMELİ SİPARİŞ GÖNDERİLİR.

Reklam Moran

En güzel tebessüm

Köpüklü NEODENT Diş macunu

NEODENT tebessümü

REKLAM MORAN

En alâsı

ANKARA MAKARNASI

İST. TEL. : 22 10 72
ANKARA TEL. : 12395

ANKARA MAKARNASI

ANKARA MAKARNA UN VE İRMİK FABRİKALARI
Nuh Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi

Hayat

MYLENE DE MONGEOT
(Fotoğraf : UNIFRANCE)

HAFTALIK MECMUA

YIL : 3 SIRA No : 126
SAYI : 10 CİLT : I 1959

SAHİBİ : Şevket RADO
NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES
YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İbrahim ÇAMLI
REDAKSİYON :
Sadun ALTUNA, Semiral BİLBAŞAR, Hikmet ANDAÇ
RESİM ve BAŞLIKLAR :
Ayhan ERER
FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.
TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.
İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56
DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.
BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.
İLÂNLAR :
Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığ'ından verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.
ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak isteyenler yukarıda yazılı Dolar veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

Ramazan geldi hoş geldi!...

İki gün sonra ramazan. İftar ve sahur topları, mahyaları ile İslâm âleminin en renkli ayı başlıyor. Bu arada renk renk reçelleri ile, gümüş bir sini içine düşmüş alâimisemayı andıran sofraları ve yılların ardında kalan davul sesleri ile eski ramazanları hatırlamamak kabil mi? Abani sarıklı, poturlu mahalle bekçileri ve davul, eski ramazanların en büyük özellikleri idi. Ramazanın on beşinci geceleri bekçiler, ellerinde fener, yanlarında mânici, zaman ve zemine göre mâniler düşürerek bahşiş toplarlardı. *«Besmele ile çıktım yola - Selâm verdim sağa sola.»* **Diye başlıyan bu mâniler bahşişe göre çeşni değiştirir, ümit edilen çıkmadığı zaman da şöyle biterdi:** *«Ramazan geldi hoş geldi - Baklava tepsisi boş geldi.»*

Çeşitli yönlerden gelenler bir noktada toplanıyor, sonra iki kol halinde terminal binasına doğru akıyordu

MENDERES'İN DÖNÜŞÜ

Yeşilköy Hava Alanında 10 bin İstanbullu, Londra civarındaki feci uçak kazasından mucizevi bir şekilde kurtulan Başvekil Adnan Menderes'i alkışlıyordu. Bu sevgi öyle içtendi ki, Başvekil'in gözleri yaşardı. Halk uçağın çevresini sarmıştı. Menderes uçaktan piste 12 dakikada inebildi, Yeşilköy'den Park Otele kadar geçeceği yol boyuna toplanmış yüzbinlerce İstanbullu'nun sevgi gösterileri arasında 2 saat 10 dakikada Park Otele gelebildi. O gün yüzlerce koyun, deve, dana kurban edilmişti. Karşılama törenine katılan taşıtların teşkil ettiği konvoyun boyu 14 Km. ye yaklaşıyordu.

AĞLAYAN MENDERES — Saat 18,05 de «Beklenen yolcu» uçaktan indi. Protokolü altüst ederek Havaalanının pistine doğru taşan halk, «yaşa», «varol» diye bağırıyordu. Bu sevgi gösterileri Başvekil'in gözlerini yaşartmıştı. Her seyahat dönüşünde, kendisini karşılıyanları güler yüzle selâmlıyan Menderes, ilk defa ağlıyordu.

KAVUŞMA SEVİNCİ — İstanbullu'lar Başvekil Adnan Menderes'e kavuşmanın sevinci içindeydiler. Onu daha yakından görmek, elini sıkmak isteğini gönülden duyuyorlardı.

BEKLEYİŞ — Halk öğle saatlerinden itibaren yollara dökülmüştü. Eyüb camiinde hasırlar üzerinde oturan yaşlı kadınlar, ellerinde sevgi dövizleri, kurbanlar ile yol kavşaklarını tutmuş gençler, Başvekillerinin gelmesini bekliyorlardı.

FOTOĞRAFLAR: İ. TENGİZMAN — E. MİNİSKER — A. GÜLER — M. BİBER — D. ATILGAN — R. ÜNVER (Milliyet)

SEVGİ ÇEMBERİ — Uçak kazasından sağ salim kurtulan Menderes, uçaktan anavatan toprağına ayak bastıktan sonra, kendini adım başında saran bir sevgi çemberi içinde buldu. Bu çember gittikçe büyüyerek muhteşem bir hal aldı. Başvekil (ok işaretli) bu insan seli içinde âdeta kaybolmuştu.

Eller uçağın iniş merdivenine doğru sabırsızlıkla uzanıyor, yüzler bu kavuşmanın sevinç ve heyecanı içinde parlıyordu.

BAŞVEKİL VE VATANDAŞ — Heyecanını tutamıyan bir vatandaş da Başvekile sarılmış, öpüyordu.

UĞURLU KOLTUK — Başvekil seyahatlerinde Viscount'ın arkasında aynı yere otururdu. Son seyahatinde SEV uçağının bu koltuğu onu ölümden kurtardı.

Sohbet KÖŞESİ

BİR KIZ ÜVEY ANNE OLMAK İSTİYOR!

OKUYUCULARIMDAN çeşitli mektuplar alırım. Bu mektuplardan bazıları ehemmiyetsizdir; okur geçerim. Bazıları mühim meselelerden bahsederler; sizlere duyurmak üzere bir kenara koyarım. Bazıları da öyle şeyler yazarlar ki beni şaşırtırlar. İşte size beni şaşırtan mektuplardan biri:

«... Ben 30 yaşında bir kızım. Çocuk denecek yaştan beri dikiş dikerek aileme karşı olan vazifemi yaptım. Artık kardeşim çok iyi bir şekilde hayatını kazanıyor; üç, dört ay sonra annemle babamın mesuliyetini tamamen üzerine alacak. O zaman ben, Allah kısmet ederse, bir yuvaya ve yavrulara sahip olmak istiyorum.

«Çocukken en büyük arzum en az iki fakülte bitirmekti. Şimdiki arzum da: Üvey anne olmak! Yanlış söyledim: «Üvey çocuğuma hakiki anne olmak!» demeliydim. Sizi bunun için rahatsız ettim ve yardımınızı rica ediyorum: Çocuğuna anne arıyan babalara seslenmek lûtfunda bulunur musunuz? Aradığım karakterde ve temiz duygulu bir efendinin ancak sizin okuyucularınızın arasında olacağına inanıyorum.

«Düşündüm ki... Her kadın iyi bir annedir; ama her üvey anne iyi değildir. Çocukları çok severim. Hiç değilse bir iki annesiz çocuğa annesizliklerini unutturmak istiyorum. Sakın beni hayal peşinde koşan bir kız zannetmeyin. Düşünün ki, senelerdir evin erkeği gibi çalıştım, kazandım; hanım gibi her işimi yaptım; kardeşimi de bir anne gibi yetiştirdim. Bütün bunlar arasında hayalle, hülya ile geçirecek vaktim olmadı. Hislerime ve irademe hâkim olmıya da çoktan alıştım. Rahatsız ettiğim için özür dilerim efendim.»

İşte beni şaşırtan mektup bu! 13 şubatta Lâleli'den atılmış. Mektubun altında imza var ama ben okuyamadım. Adresi de yazılmamıştır. Mektubun ifadesi gördüğünüz gibi son derece düzgündür, ben hiçbir tarafını değiştirmedim. Fakat daha şayanı dikkat tarafı bu mektuba hâkim olan mantığın son derece düzgün ve bu kızın şaşılacak derecede olgun görünüşüdür.

İstediği şeyde samimi olup olmadığını kestiremem. Ama şayet samimi ise böyle düşünen kızlarımızın şimdi belirmesi, sonra da çoğalması cemiyetimiz için ne kadar sevinilecek bir hâdisedir. Cemiyette üvey annelerin annesiz kalmış çocuklara verdikleri ıstırabın tahribatını ancak, başkalarının çocuklarına hakiki anne olmak hevesini taşıyan bu türlü genç kızlar önliyebilirler.

Muhterem okuyucum mektuptaki görünüşüyle bir melektir. Cemiyette bir üvey annenin olsun yeni bir yara açmasına meydan vermemek istiyor. Bu isteği hürmetle karşılıyorum. Adresi elimde olmamakla beraber tâlipler çıkarsa bunlardan kendisini yine bu sütunlarda haberdar etmeyi vazife sayacağım. Eğer bu mektuptaki duygular samimi değilse şüphesiz bu, samimiyetsizliklerin belki en fenası olacaktır.

ŞEVKET RADO

Windsor Şatosu'nun Kâhyası WILLIAM ELLIS yazıyor:

Bütün Hususiyetleriyle Kıraliçe Elizabeth ve Kocası Prens Philip

2

1949 şubatında Windsor'a ilk defa geldiğim zaman kendimi kaybettim diyebilirim. Bu büyük binaya alışmam için aylarca zaman geçmesi gerekti. Şatoya yeni gelenlere rehber falan verilmezdi. Muazzam salonların, uzun koridorların kapılarının nereye açıldığını gösteren bir işaret de yoktu.

Sade ben mi?! Bazan hanedan mensuplarının bile kaybolduğu olurdu.

Şatoya girişimden bir yıl kadar sonraydı. Kuzeye bakan taraçada merhum Kıral VI. George'la birlikte geziniyorduk.

Kıral bana küçük bir kapıyı göstererek:

— Bu kapı şimdiye kadar hiç gözüme çarpmamıştı, dedi. Nereye açılır acaba?

Ben de daha önce o kapının farkına varmadığımı itiraf etmek zorunda kaldım. Yaklaştık ve tokmağı çevirdim.

Sandık odası gibi bir yerdi. Karşıdaki iki etajerin üstünde dört tane beyaz renkte çiçek saksısı vardı. Kıral, onlara baktı, baktı, sonra:

— Kim kullanıyordu bunları acaba? diye mırıldandı.

Bir defasında da şatoda aylarca çalıştıktan sonra odalardan birine gireceğim yerde, yanlışlıkla bir dolaba girdim. Windsor'da bunun gibi yüzlerce dolap olduğunu öğrenmek için orada epeyce çalışmak gerekti.

VI. George'un sağlığında Windsor sadece bazı resmî toplantılar için kullanılırdı. Kıral ve Ana Kıraliçe ise, Windsor'a beş kilometre mesafedeki Windsor parkının ortasında bulunan bir kasırda otururlardı. Şatoda ikamet edilmezdi.

Kraliçe Elizabeth babasının ölümünden sonra şatoyu, kendisi ve ailesi için bir dinlenme yeri haline getirmiye karar verdi.

BUZ GİBİ ODALAR

Haberi alınca bütün personel ve ben, sevinçten ne yapacağımızı şaşırdık. Kıral Ailesinin sık sık şatoya geleceğini duymak bizi son derece sevindirmişti.

O devirde bir dedikodu dolaşıyordu. Sözde Kıraliçe şatoda lüks daireyi işgal edecek, orasını kendi zevkine göre döşiyecekmiş. Söylediğim gibi bunlar dedikodudan başka bir şey değildi. Kıraliçe şatoya gelir gelmez, önce berbat bir halde bulunan elektrik tesisatı, sonra da çok kifayetsiz olan ısıtma işiyle ilgilendi.

Muazzam salonlardan pek çoğu bir tek küçük avizeyle aydınlatılmak istendiği için pek karanlık oluyordu. Kıraliçenin bu aydınlatma hakkındaki düşünceleri, size Windsor'a hâkim olan tasarruf zihniyeti hakkında daha iyi bir fikir verecektir.

Meselâ ilk çırpıda odalara konması düşünülen çok nefis abajurları reddetti. Sebep: Pahalı oluşları. Bunun üzerine ucuz abajurlar aldım ki, beherinin fiatı birkaç şilini geçmiyordu. Hemen oracıktan, Windsor şehrinin çarşısından alıvermiştim.

Kıraliçe yerleşmiye karar verdiği zaman şatoda ne kalorifer tesisatı, ne de elektrik sobası falan vardı. Muazzam odalar sadece şömine ile ısıtılıyordu. Şömine yanıp durduğu halde bile buralar yine buz gibi oluyordu.

Kışın, hususi dairelerin bulunduğu yeşil halılı koridor hakiki bir buz dolabına benzerdi. Bu muazzam koridorun bir ucundan bir ucuna dondurucu bir hava eser; Kıraliçe ve Prensin geleceği günler, çok erkenden şömineleri yaktığımız halde, ben kendi hesabıma sırtıma pardösümü almadan koridarlarda dalaşamazdım.

Ama hükümdar ailesinin şikâyet ettiği yoktu. Onlar çoktandır Windsor'un soğuğuna alışmış olmalılar ki, seslerini çıkarmazlardı.

Kıraliçe bütün bunları değiştirdi. Bütün odalara elektrik sobası alınmasını, gece lâmbaları ve aplik ler konulmasını emretti. Bunlar şimdiye kadar şatoda kullanılmış şeyler değildi.

Hükümdar dairelerinin hepsi, birinci katta ve şatonun sol tarafındadır Kıraliçe ve Dükün ayrı ayrı birer daireleri vardır, bu dairelerden birbirine geçilebilir. Daha önce Kıral ve Ana Kıraliçe de aynı daireleri kullanırlardı.

Kıraliçenin benim meşgul olmamı istediği şeylerden biri de kendi banyosuydu. Sadece Prenses Elizabeth olduğu yıllar boyunca Windsor'da kendisine mahsus bir banyoya sahip olmamıştı.

Fakat banyo salonu dediğimiz yere bir banyo küveti yerleştirdiğimiz zaman salon o kadar küçülüverdi ki, Kıraliçe banyoya arka taraftan girmek zorunda kaldı.

Windsor'a geldiğim zaman hanedandan hiçbirinin dairesinde akar sıcak su yoktu. İhtiyaç olduğu zaman hizmetçiler bakır kovalarla sıcak su taşırlardı. Bu yüzden Kıraliçe bana:

— Mr. Ellis banyo salonum için sahiden bir şeyler yapmamız lâzım, dediği zaman doğrusunu söylemek lâzım gelirse hiç şaşmadım.

Önce oraya yalancı bir tavan yaptırdı. Çünkü asıl tavanın yüksekliği altı metreydi. Bundan sonra banyo odası beyaz fayansla kaplandı.

Kıral Ailesinin Windsor'da lüks içinde yaşadığını sanırlar. Bu öylesine hakikatten uzak bir tahmin ki.

SARAY ALBÜMÜNDEN RESİMLER

Windsor Şatosu parkında Prens Philip'i, en büyük zevki olan bir Polo oyunundan sonra, Kıraliçe ve oğlu Prens Charles'la şakalaşırken görüyorsunuz.

Prince of Wales ünvanına sahip Charles babası Prens Philip'le birlikte bir yelkenlide (üstte). Solda hanedan ailesi'nin Windsor Şatosu parkında çekilmiş güzel resimlerinden biri görülüyor.

Kıraliçe Elizabeth kocası Prens Philip ile dostları Binbaşı John Wills'e misafir olmak için İskoçya'

Hükümdarın yatak odası zevkle döşenmiştir, fakat dekorları pek sadedir. Yer baştanbaşa beyaz desenli bej bir halıyla kaplıdır.

Kıraliçe de, Dük de yataklarına sıcak su torbaları almıya bayılırlar. Bu onların en büyük israfıdır. Çünkü her ikisi de suyun çok sıcak olmasını isterler. Halbuki su sıcak olunca kauçuk buyot çabucak bozulur. Bu yüzden sık sık buyot değiştirmek zorunda kalırdım.

Doğrusu hükümdarın buyot istemekte hakkı vardı. Çünkü şiddetli soğuklar haricinde yatak odasında asla ateş yakılmazdı.

Kıraliçe ve Dük, Windsor'a yerleşmiye karar verince, eşyalarının çoğunu da Clarence House'dan taşımak gerekti. Bu arada bir karyola gözüme ilişti. Eski Kıralın oturma odasına konmuştu. Düke karyolayı hangi odaya yerleştirmemizi istediğini sorduğum zaman :

— Herhalde bu karyolada yatacağımı sanmazsınız değil mi? diye cevap verdi. Sonra Kıraliçenin yatak odasını göstererek ilâve etti:

— Ben, burada yatarım.

DÜK'ÜN SEVDİĞİ ŞEYLER

Bunların başında kitap gelir. Windsor'a taşınırken yüzlerce kitabını da beraber getirmiştir.

Dük işlerinin çokluğundan amatör çalışmalara ayrıca vakit bulamaz. Ama boş vakit bulunca da en sevdiği, model uçak yapmaktır.

Şatoya geldiği zaman Prens Philip'in ilk işi eski oturma odasını kendisi ve Kıraliçe için yemek odası haline sokmak oldu. Yanındaki küçük bir oda da mutfak yapıldı.

Bu sayede ilk olarak Widsor'un o eski tertip mutfaklarından kurtulmuş olduk. Artık o mutfaklar sadece resmî ziyafetler için kullanıldı.

BAŞIMA GELENLER

Bunca yıl hükümdarımızın hizmetinde kaldım; onların huyuna, suyuna alışıvermek lâzım değil mi? Ne gezer... Çok zaman Kıraliçe ve Dük'ün yaptığı şeyler beni şaşırtmak şöyle dursun, sersemletmiştir diyebilirim. Meselâ şu çarşaf meselesi. Bizzat Kıraliçenin çarşafları eskimiye yüz tutunca ömrü uzasın diye orta dikişten sökülür, sonra iki yanı ortaya getirilerek tekrar dikilirdi... Siz benim yerimde olsanız şaşırmaz da ne yaparsınız.

Bir sabah Dük'e rastladım. Beni yanına çağırarak:

— Yeşil oturma odasındaki bütün eşyaların yerini değiştirdik, Mr. Ellis dedi. Lûtfen olduğu gibi bırakın kimse dokunmasın.

Kıraliçe ve Dük o yerinden kalkmıyan büyük koltukları ve diğer mobilyayı kendi başlarına oradan oraya taşımış, odanın biçimini değiştirmişlerdi. Son derece yorulmuş olduklarına hiç şüphe etmiyordum. Çünkü eşyaların çoğu pek ağırdı.

Birkaç dakika sonra karşıma şatonun hademelerinden biri çıkıp da:

— Efendim, o yeşil odadaki mobilyalar altüst olmuş, demez mi?

— Ee, ne yaptın diye sordum.

— Merak etmeyin Mr. Ellis ortalık pek karışıktı ama, her şeyi yine yerli yerine koydum.

Gördünüz mü başıma gelenleri? Çaresiz gidip olanları anlattım. Sonra yine kendi direktifleri altında, eşya onların istedikleri yere kondu.

Kıraliçe Elizabeth bir yandan eskiyen perdeleri yamatacak kadar muktesit olduğu halde, öte yandan resmî ziyaretler için yaptırdığı elbiselere yılda takriben yarım milyon lira harcamaktadır. Bu durum saray içinde zaman zaman münakaşalara yol açmıştır. Önümüzdeki sayıda bir Avrupa gazetesinin Londra muhabiri olan D. Mason'un saraya en yakın çevrelerden bu ve benzeri konularda topladığı ilgi çekici malûmatı vereceğiz.

ya gelirlerken. Binbaşı, adı Margaret - Townsend hikâyesine karışmış olan bir simadır.

Kıraliçe Elizabeth, resmî işlerinden ayırabildiği zamanı ailesine hasreder. En büyük zevki oğlu Prens Charles'la şakalaşmaktır. Resim, oğlu ile bir arkadaşının muzipliğine katılan Kıraliçeyi gösteriyor.

Akvaryumdan

Dünyanın çeşitli akvaryumlarını, denizlerin irili ufaklı yaratıkları süsler. Bunların kimisi güzel, kimisi çirkin; kimisi yırtıcı, kimisi sâkin fakat hepsi de ayrı bir âlemin garip mahlûklarıdır. Bu sahifelerde gördüğünüz fotoğraflardan renkli olanlar arkadaşımız Suavi Sonar tarafından Londra Hayvanat Bahçesi'ndeki akvaryumda; diğerleri de Tokyo'daki, Japonya'nın meşhur Enoşima akvaryumunda çekilmiştir. Ve deniz altı yaratıklarının en acayiplerinden birkaç tanesini göstermektedir.

KARAGÖZÜN AKRABASI — Gıdasını küçük balıklar ve sert kabuklu böcekler teşkil eden cazip renkli Plegnathus Punctatus balığı bizim denizlerimizde yaşıyan Karagöz, Çipura cinsinin yakın akrabasıdır. En çok Hint Okyanusu sahil kayalıklarında yaşar.

BİR AKVARYUM BALIĞI — İlk bakışta âdeta kılıç balığını hatırlatan bu enteresan renkli balık en fazla 18 santimetreye kadar büyüyebilen Belonesox isimli bir akvaryum balığıdır. Tropikal Amerika bölgesinde yaşar. Ümit edilmemekle beraber oldukça yırtıcı bir hayvandır.

yoksa şehrin göbeğinde mi arzu ettiğiniz tipte bir ev yaptırmak istersiniz?... veya yeni bir iş kurmayı, işinizi genişletmeyi, çocuklarınızın tahsilini emniyete almayı mı düşünüyorsunuz? Filhakika 100.000 lira ile neler yapılmaz? GARANTİ BANKASI'nda açtıracağınız en az 200 liralık bir hesapla hayallerinizi gerçekleştirebilirsiniz.

İLK ÇEKİLİŞTE

1 kişiye

tam 100.000 LİRA

1 kişiye	20.000 T.L.	2 kişiye	10.000 T.L.
1 kişiye	10.000 T.L.	2 kişiye	5.000 T.L.

İlk çekilişte 1389 kişiye cem'an 212.500 LİRA

SON PARA YATIRMA GÜNÜ:

11 MART

Her 100 liraya bir kur'a numarası

GARANTİ BANKASI

PARANIZIN, İŞİNİZİN, İSTİKBALİNİZİN GARANTİSİDİR

Portreler

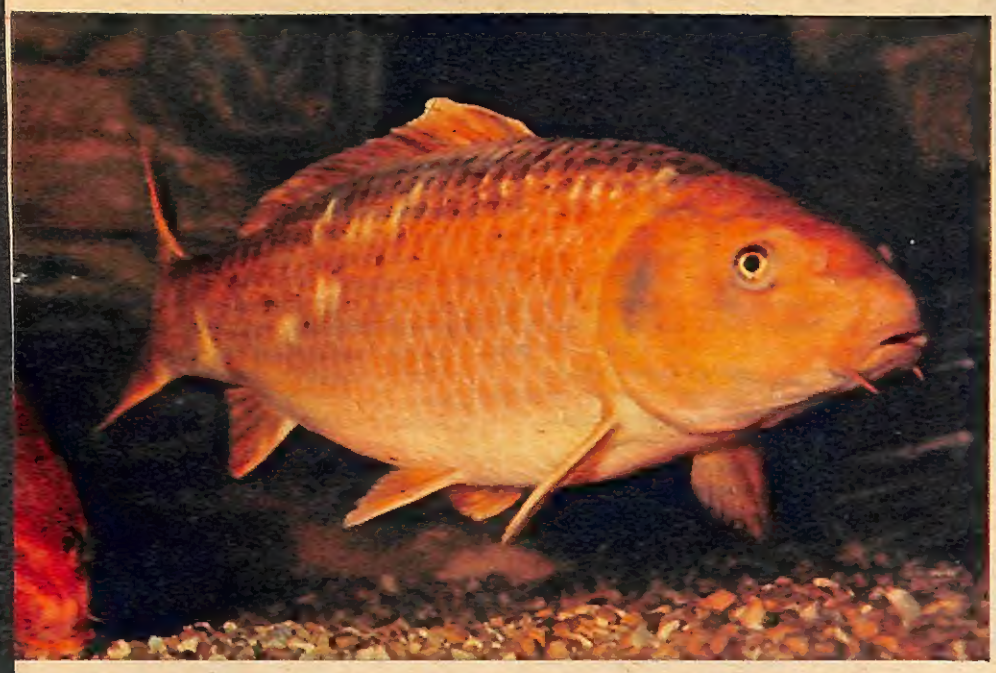

HAVUZ BALIĞI — Halk arasında havuz balığı ismi verilen Carassius Auratus isimli bu akvaryum balığının esmer renklilerine memleketimizin göl ve ırmaklarında da raslatmaktadır.

BU DA HAVUZ BALIĞI — Yeşil deniz bitkileri arasında rengârenk desenleri ve kıvrak hareketleri ile son derece güzel bir tablo teşkil eden yukarıda fotoğrafını gördüğünüz balıklar; kırmızı, beyaz ve kırmızı - beyaz lekeli havuz balıklarıdır. Bunlar memleketimizde bol miktarda bulunmakta ve bir çok meraklıların evlerine dekor teşkil etmektedir.

SANDIK BALIĞI — Köşeli şeklinden dolayı halkın sandık balığı dediği bu cinsin ismi Ostracion Cornutus'dur. Hint ve Pasifik Okyanuslarında yaşar. 30 - 40 cm. boyundadır. Yanlarındaki boynuz şeklinde dikenler vasıtasiyle düşmanlarından korunur.

AHTAPOT — Onun da güzel olanı var. Yukarıda, enteresan bir vaziyette kıvrılmış vantuzlu kolları ile beyaz cinsten bir ahtapot görülüyor.

MASKELİ — Parlak gümüşi renkte 25 cm. boyunda Chaetodan Auria, Pasifik'te mercan resifleri arasında yaşamaktadır.

BALON CİNSİ — Hint ve Pasifik Okyanuslarında yaşıyan Arothron Syellatus, bizdeki balon balıklarının arkabasıdır.

Pek yakında

Hayat

ta

BÜYÜK BİR RÖPORTAJ

Meddahtan Operete kadar

ESKİ RAMAZAN EĞLENCELERİ

Eski Direklerarası'ndan kalan tek sanatkâr Dümbüllü İsmail ortaoyununda

8 sayfa halinde sunacağımız bu zengin röportajda eski Ramazan eğlencelerini bütün tarihî özellikleri, meşhur sanatkârları ve bugüne kadar görülmemiş fotoğrafları ile bulacaksınız.

Macar İhtilâlcisi MALETER

5

YAZAN: MARIA MALETER
ÇEVİREN: SÜREYYA S. BERKEM

23 EKİM 1956, sonbahar yapraklarının havadaki gevrek kokulariyle, yumuşak ve aydınlık bir gündü. O salı saat beşte işimden çıkıp beni evime götürecek bir otobüs aramakla meşguldüm. Fakat sokaklarda ne otobüs, ne de başka herhangi bir taşıt vasıtası görülmüyordu. Buna mukabil Szent İstvan bulvarı insanlarla dolup taşıyor, bu geniş cadde bir baştan bir başa yürüyüş halindeki kalabalıkla çalkalanıyordu. Bu fışkırıp yayılan insan ırmağı muazzam, fakat mahiyeti anlaşılmaz bir kudret taşıyordu. Çoğunluğunu genç insanların teşkil ettiği bu kalabalık, müthiş bir heyecan içinde, şu veya bu teklifi sevinçle karşılıyordu. Bunlar, alelacele yazılmış meselâ: «Biz hür bir memleket isteriz!» gibi yazılar ihtiva eden yaftalar, üzerlerinden menfur komünist alâmeti kesilmiş kırmızı - yeşil ve beyaz Macar bayrakları da taşıyorlardı. Tektük Polonya bayrağı da görülüyordu. Bu sembolleri yüksekterde sallamakla beraber genç nümayişçiler bazan milli Macar şarkıları söylüyor, bazan da hep bir ağızdan: «Ruslar defolsun!» «Ruslar, memleketinize gidiniz!» diye haykırıyorlardı.

Bu manzara beni şaşkına çevirmişti. İş ve eve bakmak mesuliyetleri beni o kadar meşgul ediyordu ki Macaristan'daki kaynaşmanın hiç farkına varamamıştım. Sovyet mezalimine oldukça muvaffakıyetle nihayet verdiren Polonya'daki elektrikleyici ayaklanmanın Macar öğrencileri arasında yarattığı ateşli huzursuzluktan tamamen habersizdim.

O gün öğleden sonra stüdio'nun pencerelerinden baktığım zaman küçük bir kalabalığın aksi istikamette geçtiklerini görmüştüm. O esnada bu kalabalık, altışarlık sıralar halinde yürüyen öğrencilerden ibaretti. Bunlar, Macar istiklâli kahramanlarından aslen Polonyalı General BEM'in heykeline bir çelenk koymak üzere şehrin Buda denilen kısmına gitmişlermiş. Bu sefer sayıları artmış, 200.000 gibi muazzam bir rakama yükselmiş oldukları halde Peşte'ye dönerek, hükümete bazı reform isteklerinde bulunmak üzere, Parlâmento binasına gidiyorlarmış.

Ben bunları sonradan öğrendim. O esnada bu mahşerî kalabalığın mânasını hiç anlıyamamıştım.

Kalabalığın arasında yanımdan gayet yavaş giden bir kamyon geçti. Üstünde, ayaklarını dışarıya sarkıtmış bir genç oturuyordu. Fotoğrafhane arkadaşlarımdan biriydi bu. Meğer BEM heykeli önünde yapılan töreni tesbite gitmiş. Bu genç oturduğu yerden bana hitapla:

— Hello, Bayan Maleter! diye bağırdı, bundan ne anlıyorsunuz?

— Neden ne anlıyorum?

Diye sordum. Sevinç içinde:

— Bunda anlaşılmıyacak ne var? İşte ihtilâl!

Diye seslendi. Onun çıldırdığına hükmetmiştim.

Eğer o gece nümayişi şiddete tahvil eden iki hâdise cereyan etmemiş olsaydı verdiğim zayıf hükmün doğruluğu meydana çıkacaktı. Bunlardan birincisi, Komünist Partisi birinci sekreteri Ernö Gerö'nün hiçbir reform yapılamıyacağına dair olan demeci idi. O, bu demecinde gençleri câni olarak vasıflandırıyordu. Bu sözler, bütün vatansever Macarları çılgına döndürmüştü. İkinci hâdise de radyo binasının önünde AVO'nun başvurduğu şiddet hareketi idi. Gerö'nün demecini dinliyen nümayişçiler radyo binasına giderek buna karşı olan cevaplarının radyo ile ilân edilmesini istemişlerdi. AVO, evvelâ göz yaşartıcı gazlerle, sonra da radyo binasının pencerelerinden ve damından ateş etmek suretiyle kalabalığı dağıtmak teşebbüsünde bulundu. Nümayişçilerden bazıları halk arasındaki AVO mensuplarının ellerindeki silâhları alarak bu ateşe mukabele ettiler ve o dakikadan itibaren de savaş fiilen başlamış oldu.

Daha sonra, aynı gece, apartmanımızdan şehrin dağınık yerlerinden silâh sesleri işittik. Pencereden dışarı baktığım zaman üç kamyon gördüm. Bunlar, bir kurşun atımlık mesafedeki bir eve yaklaştılar. İçinden çıkan gençler binaya girerek oradan silâh ve cephane çıkarmıya başladılar. Bunların kamyondaki silâhlı arkadaşları ise yanık milli şarkılar söylüyorlardı.

Eşsiz cesaretleri sonradan bütün hür dünyanın kalbini teshir eden bu «Hürriyet Savaşçıları» harekete geçmek üzere hazırlıklarını yapıyorlardı.

■

Bundan sonraki birkaç gün içinde işler süratle inkişaf etti. Ayaklanmanın mahiyeti anlaşılınca gönüllere ferahlık geldi; herkes neşelenmişti. Zira şimdi bütün Macarlar elele vermişler, hürriyetten bahsetmek imkânını bulmuşlardı. Milli büyüklüklerini ve bunun gururunu hissettikleri günlerdi bunlar.

Tehlikeye rağmen caddeler, günün her saatinde, dolup dolup taşıyordu. Erkekler, kadınlar, hattâ çocuklar bile tehlike karşısında devrilmiş sokak arabalarının, veya acele ile kurulmuş barikatların arkasında mevzi almayı, Sovyet tankları ateşe başlayınca kapı aralıklarına sığınmayı şimdi artık öğrenmiş bulunuyorlardı. Yapılacak pek az iş vardı. Her sabah fotoğrafhanede toplanıyor, bir saat kadar vaziyet hakkında konuşuyor, sonra da bir yiyecek kuyruğuna katılmıya gidiyorduk. Yiyecek bulmak pek güçtü; bazan kuyrukta saatlerce beklemek lâzım geliyordu. Fakat bu tolerans ve sıcaklık havası içinde kimsenin bundan şikâyet ettiği yoktu.

Macarların her şeyden evvel Macaristan'a sadık oldukları ayaklanmanın daha ilk gününden belli olmuştu. O çarşamba günü savaşın başladığını öğrenen Csepel ve Ujpest sanayi bölgelerindeki bütün işçiler kamyonlar ele geçirip, askeri depolardan ve polisten silâh tedarik ederek ayaklanmıya katıldılar. Fakat öylesine savaştılar ki ihtilâlin en kuvvetli dayanaklarından biri oldular. Herkesin nefret ettiği AVO müstesna, polis kuvvetleriyle askerler de ihtilâlcilerle kader birliği ettiler. Hürriyet Savaşçıları'nın üzerine ateş etmeleri emri verildiği zaman bunlar bu emri dinlememekle kalmıyarak ya ellerindeki silâhları onlara teslim ettiler yahut kendileri de bizzat onlarla birlikte savaşa katıldılar.

O meşhur çarşamba günü sabahın erken saatlerinde Gerö hükü-

İHTİLÂLİN RESİMLİ HİKÂYESİ

Kızılordunun hürriyet için çırpınan Macar milletine kahpece saldırışını, bütün dünya şiddetle protesto ediyor. Belçika'da, Lonvain ve Gand Üniversitelerine mensup gençler, Sovyet Sefareti'ne doğru nümayiş yürüyüşünde bulunurlarken.

Ünlü aktris Ilona Massey New York'ta Birleşmiş Milletler binasına doğru bugün vatanları demirperde gerisinde bulunan 900 kişi ile yürürken.

Batı Berlin Belediye Sarayı önünd ellerinde meşaleler bulunan 10 bin kişi protesto nümayişi yapıyo

meti, Kilian kışlasındaki isyanı bastırmak üzere oraya bir albay kumandasında beş tank gönderdi. Bu kışla, iki buçuk bloklu ve dört katlı bir kale idi. Bunun beş fut (takriben bir buçuk metre) kalınlığındaki duvarları burasını müthiş bir istihkâm haline koymuş bulunuyordu. Albay evvelâ Hürriyet Savaşçıları ile konuştu ve sonra, Müdafaa Vekiline telefon ederek, tanklarla beraber kendisinin de onlara katıldığını haber verdi, şu sözleri ilâve etmeyi de unutmadı:

— Bu insanlar, sizin iddia ettiğiniz gibi, «eşkiya» olmayıp Macar milletinin sadık çocuklarıdır.

Bu telefon muhaberesini mütaakıp albay, tanklardan dördünü kışlanın talim meydanına getirerek beşincisini, Sovyet tanklarına karşı koymak üzere, kışlanın giriş kapısında bıraktırdı. Daha sonra, strateji bakımından çok mühim bir nokta olan ULOİ caddesinin toplarla dövülmesi emrini verdi.

Ben bunları ertesi perşembe günü öğrendim. O gün öğleden sonra geç vakit Zincirli Köprü'yü geçerken Kasa'daki eski dostlarımdan birine rastlamıştım. Heyecanlı bir ifade ile:

— Kilian kışlasındaki albay hakkında bir şeyler işittin mi? Onun kim olduğunu kimse bilmiyor. Fakat aslanlar gibi dövüşüyormuş; bir mermi, bir Rus tankı!

Dedikten sonra bu büyük askerin coşkun liderliği hakkında bir sürü tafsilât vererek onun bize ihtilâli kazandıracağını müjdeledi.

Onu dinlerken kalbim, artan bir süratle çarpmıya başlamıştı; dinlediklerimden büyük bir gurur duyuyordum. Zira muhakkak olarak biliyordum ki bu destan yaratan albay Pal Maleter'den başka kimse değildir.

Eve varır varmaz çocuklara işittiklerimi söyliyerek dedim ki:

— Bu albay herhalde sizin babanız olacak. Evet, mutlaka odur. Bunu pek yakında öğreneceksiniz.

Bu «pek yakın» meğer ertesi gün imiş. Bütün Budapeşte şimdi artık kahraman Albay Pal Maleter'in adıyla çalkanıyor, şöhreti günden güne artıyordu. Gazeteler ise onu göklere çıkarıyordu. Bu methiyeler bana ve hattâ çocuklara kadar geliyordu. Evdeki telefon dostların ve tanıdıkların ardı arası gelmez tebriklerini bize isal için muttasıl işleyip duruyordu.

Çocuklar sevinç içinde idiler. Paul'ün ise kendinden geçmiş bir hali vardı. O kadar heyecanlı idi ki savaşa katılmaktan onu zor alakoydum. Dışarı çıktığım zamanlar ise onu apartmanda kilitliyordum. Bizzat savaşa katılamıyacağını anlayınca üzerlerine:

— Rusları sürüp çıkarınız!

— Ruslar fena insanlardır!

— Ruslara inanmayınız!

Gibi cümleler yazdığı yüzlerce kâğıt parçasını pencereden gelip geçenlere atmıya başladı. Kendisinin de bir şeyler yapması lâzım geldiğini hissediyordu. Babasiyle iftihar ederken, on yaşında bir çocuk olması dolayısiyle, fiilen savaşa katılmak şerefinden mahrum kalışı Paul'ü son derece üzüyordu.

Pal Maleter'in hakiki hüviyetiyle ortaya çıkışından ben de derin bir haz duyuyordum. Şimdi artık anlaşılmıştı ki mücadele içinde geçen hayatımız beyhude değilmiş. Ona ısrarla inanmakta ne kadar haklı olduğum meydana çıkmıştı. Bu liyakatli ve mustarip adam, yıllarca süren iç çekişmelerinden sonra, nihayet kendini bulmuştu.

■

Ekim ayının sonunda, ancak bir hafta süren bir savaştan sonra, İhtilâl nerdeyse kazanılmış gibiydi. Kilian kışlası, iki bin müdafii ile, bütün hücumları defetmiş bulunuyordu. Sokak savaşı yapan guruplar ise hücum eden Ruslara şiddetle karşı geliyor, onlara insanca ve malzemece beklenilmedik kayıplar verdiriyordu. Nihayet Ruslar, tanklarını ve askerlerini Budapeşte dışına çekerek Sovyet kuvvetlerinin Macaristan'dan geri alınması için müzakereye girişmek istediklerini bildirdiler. Havada zafer kokusu hissediliyordu.

İmre Nagy'nin başkanlığında bağımsız bir hükümet kuruldu. Bu hükümet, birçok reformlar vadediyordu. AVO'nun işkence zindanlarındaki siyasi mevkufiar serbest bırakıldı. AVO'nun kendisi de lâğvedildi. Söz hürriyeti sağlandı. Şartlar müsaade eder etmez serbest seçimler de teminat altına alındı. Yeni hükümet, halk tarafından pek beğenilmişti. Bunu teşkil edenler içinde ise yeni Müdafaa Vekili General Pal Maleter en çok sevileni idi.

İstikbal parlak görünüyordu ve biz Macarlar kendimize güzel bir hayat sağladığımızı hissediyorduk. Bu, çok tatlı bir histi. On bir yıldır devam eden zoraki Komünist idaresi, meşum bir rüya gibi, tarihe karışıyordu. Halk hemen sokaklardaki enkaz yığıntılarını ve cam kırıntılarını toplamıya başladı; hayat, yavaş yavaş eski normal şeklini alıyordu.

1 kasım perşembe günü General Pal Maleter radyoda bütün Macar halkına hitaben yaptığı bir konuşmada şöyle diyordu:

— Çocuklarımız için süt, fabrikalarımız için kömür ve işçilerimiz için muntazam taşıt temin etmeliyiz. Bizim hür, bağımsız ve tarafsız Macaristanımızı kuvvetlendirmeliyiz. Herkes işbaşına!

Bu esnada ben tesadüfen dışarda bulunuyordum. Fakat eve döndüğüm zaman çocukları heyecan içinde dansederken buldum. Paul büyük bir gururla:

— Babam biraz önce radyoda bizden bahsetti. Ben ona bir mektup yazacağım.

Dedi. Birkaç gün sonra yazdığı mektubu bana gösterdiği zaman âdeta korktum. Zira bu mektupta Maleter sevgisiyle pek yakından tanıdığım Maleter katı yürekliliği, birbirine karışmış bir halde, ifadesini bulmuştu. Şimdi on yaşındaki Paul, aile reisi gibi konuşuyordu:

Sevgili babacığım,

Sizinle iftihar ediyoruz. Zira siz büyük bir kahramansınız ve bizim safımızda savaşmaktasınız. Bizi görmeğe gelmediğiniz zamanlar pek çok ağladık ama yine de sizi hâlâ seviyoruz.

Annem hastalanıp da evde yalnız bırakıldığımız zamanlar siz neredeydiniz? Sizi çağırdığımız halde gelmediğiniz zaman nerede bulunuyordunuz? Juditka hastahaneye kaldırıldığı ve sizi görmek istediği vakit siz niçin gelmediniz?

Fakat radyoda bize hitabettiğinizi işittik:

«Çocuklara daha fazla süt ve ekmek verebilmek için işlerimize devam etmeliyiz.»

Dediğiniz zaman bizi kastettiğinizi anladık. Bu mektubu size yazmaktan maksadım, sizi sevdiğimizi size bildirmektir.

Küçük oğlunuzdan pek çok öpücükler.

Palcsi

Maalesef Pal Maleter bu mektubu hiçbir zaman alamamıştır.

Mektubu hemen okuyup bitirmiştim ki kapı çalındı. Pal'in subay arkadaşlarından T. W.'yi karşımda görünce gözlerime inanamıyacağım geldi. *(Devamı gelecek sayıda)*

Binayı süsleyen bayrakların üzerinde siyah mâtem şeridi vardır. Birkaç sokak ötedeki Sovyet bölgesinin halkı kalben bu tezahürata iştirak ediyor.

Nümayişler demirperde gerisine de sirayet ediyor. Varşova'da gençlik Macar ihtilâli kurbanları için saygı duruşunda bulunuyor. Böylece, Macar İhtilâli'nin ilk nüveleri atılan Varşova'da Sovyet müdahalesi protesto ediliyor.

Büyük tarihî aşk romanı:

Nefis, sağlam ciltli, beş renk cekat kaplı, 11 lira

EN BÜYÜK YAZARLARIN EN GÜZEL ESERLERİ

Son yılların en güzel romanları hep bu seride çıktı:

Dünya edebiyatı klâsiklerinden:

★ KARP ve SULH
L. Tolstoy. 10 Lira.

★ NOTRE DAME'ın KAMBURU
V. Hugo. 10 Lira.

★ AŞKTAN DA ÜSTÜN
E. Gaskell. 8 Lira.

★ BİR BAŞKA KADIN
H. Walpole. 10 Lira.

Nobel kazanmış yazarlardan:

★ GELİN TACI
S. Undset. 8 Lira.

★ HER KADIN GİBİ
S. Undset. 8 Lira.

★ SİLÂHLARA VEDA
E. Hemingway. 10 Lira.

★ SENİ SEVMEK KADERİMİ
S. Lewis. 10 Lira.

Günümüzün şaheserleri:

★ SABAH YILDIZI
Cronin. 7,5 Lira.

★ BİR AŞK UĞRUNA
Cronin. 10 Lira.

★ MELİSSA
T. Caldwell. 8 Lira.

★ BAHAR ATEŞİ
J. Hilton. 8 Lira.

★ BUYULU ÇİÇEK
L. Bromfield. 8 Lira.

Bu kitapları bedellerine karşılık POSTA PULU göndererek GÜVEN YAYINEVİnden de getirtebilirsiniz. ÜCRETSİZ kataloğumuzu isteyiniz!

GÜVEN YAYINEVİ

Cağaloğlu Yokuşu, Narlıbahçe Sokak No. 11 İSTANBUL

KIŞ TATİLİ — İtalya'nın şirin Cortina D'Ampezzo kasabası, kış günlerinde gayet hareketli ve renkli bir görünüşe bürünür. Yaz aylarında Cannes, San Remo, St. Tropez gibi lüks sayfiyelere akın edenler, tatillerini burada geçirirler. İşte, cazibeli İtalyan aktrisi Eleanora Rossi Drago, Cortina D'Ampezzo'da kayak yapıyor. Fakat, Eleanora burada bir «Kış Tatili» geçirmemekte, «Kış Tatili» ni çevirmektedir. Aktrisin «Kış Tatili» adlı yeni filmi Cortina D'Ampezzo'yu dekor olarak almıştır. Filmin diğer yıldızları Vittorio De Sica, Michele Morgan ve komik Toto'dur.

Yıldızlar Ne Âlemde?

KEDİ GÜZELİ — Evet, bu defa da kediler arasında bir güzellik müsabakası tertiplenmiş ve yukarıda resmini gördüğünüz Bip mükâfatlandırılmıştır. Sevimli yaratığın sahibi Amerikalı yıldız Jean Seberg bu filminden sonra Cortina D'Ampezzo'da istirahate çekilmiştir. Bu garip müsabaka da Cortina D'Ampezzo'da yapılmıştır.

LAURENCE OLIVIER HOLLYWOOD'DA — İngiltere'nin en kudretli sinema ve sahne aktörü Laurence Olivier bugünlerde Hollywood'da yeni bir film çeviriyor. Olivier «Spartaküs» (Spartacus) adlı bu renkli - Sinemaskop kordelâda Kirk Douglas ve Charles Laughton ile beraber rol almıştır. Film adından da anlaşılacağı veçhile, Roma tarihinin en enteresan vakalarından birini hikâye etmektedir. 4 milyon dolâra mal olacağı hesaplanan Spartaküs'ün prodüktörlüğünü de Kirk Douglas yapmaktadır. Yukarıda filmin yıldızları Kirk Douglas ve Laurence Olivier, Sophia Loren ile sohbet ederken görülüyorlar. Loren de hâlen Hollywood'da bir kovboy filminin baş rolünü oynamaktadır.

AŞKA VAKİT VAR — Sarışın, sempatik çehreli, güzel gözlü Sabina Sesselmann Alman stüdyolarının en popüler aktrislerinden biridir. Sabina «Madeleine, Telefon: 13 62 12» adlı zabıta filminde büyük bir başarı kazanmıştır. Genç aktris bu kordelede, polise yardım maksadı ile, beyaz kadın ticaretine karışmakta ve tehlikelere atılmaktadır. Mamafih, fotoğraf, Sabina'nın tehlikeler içinde bile gönül maceralarına vakit bulabildiğini gösteriyor!

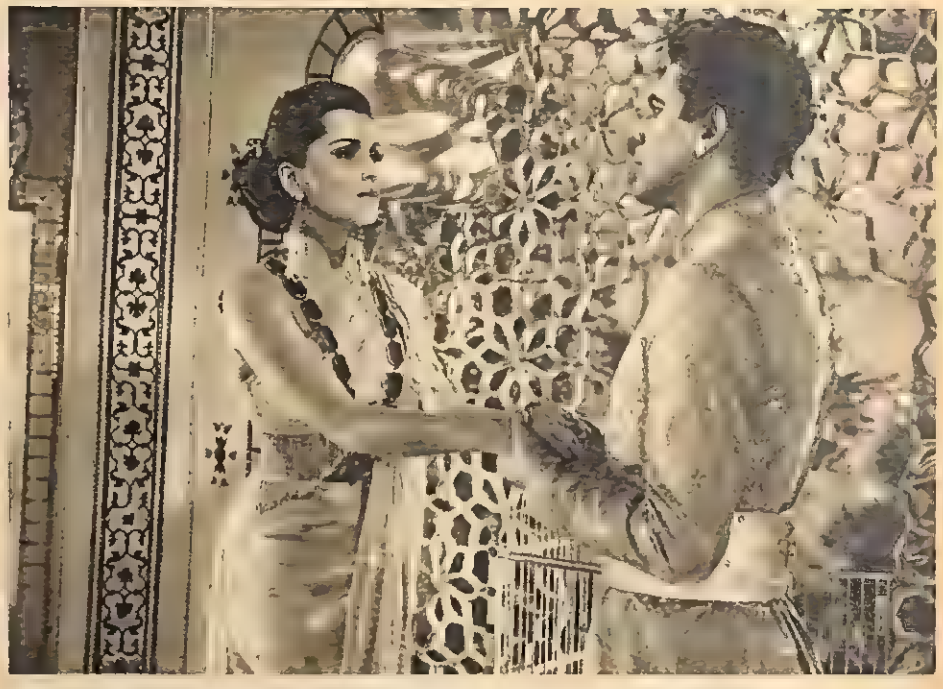

MİHRACENİN GÖZDESİ VE HİNT MEZARI — Sinema meraklılarının bu filmleri hatırlıyamamalarına imkân var mı?... Değerli rejisör Fritz Lang, Almanya'da «Mihracenin Gözdesi» ve «Hint Mezarı» nın yeni versiyonlarını çevirdi. Yakında gösterilmesine başlanacak olan bu çifte eserde tanınmış yıldızlar bir araya geliyor. Fotoğrafta Debra Paget «Mihracenin Gözdesi» nin bir sahnesinde görülüyor. Amerikalı aktrise her iki filmde de Sabine Bethmann, Luciana Paoluzzi ve Paul Hubschmidt refakat ediyorlar.

BİR ÜMİT — Sandra Dee, Hollywood'un geçen yıl kazandığı genç kıymetlerdendir. Sarışın yıldız namzedi «Hayatın Taklidi» adlı yeni filminin bir sahnesine hazırlanırken görülüyor. Sandra bu kordelâda Lana Turner'in kızı rolündedir.

ANITA İSVEÇ'TE — Roma'da «Roma İşareti» adlı filmini tamamladıktan sonra, Anita Ekberg İsveç'e döndü. Bir tatil yapmıya niyetlenen yıldız, burada da hayranlarından kurtulamamış. Şu sevimli küçüğün vefakârlığına diyecek yok!

BİR GALATASARAYLININ HÂTIRALARI

YAZAN: SUAT ARAY — 10

Son Avusturya - Macaristan İmparatoru, Sultan Reşat tarafından Sirkeci'de karşılanıyor. Ortada Enver Paşa, arkada da Vahdettin, Mecit Efendi ve Liman Von Sanders Paşa görülüyorlar. Biraz sonra Galatasaray talebesinin imparatoru mütehassis eden «Şa, şa, şa, çok yaşa» sesleri işitilecektir.

"Mağrur Olma Selim Sırrı, Senden Büyük Faik Var...,,

DÖNEK benim talebemdir. Şimdi size bir resim göstereyim de görün, dedi ve gitti dolabından bir resim çıkardı. Bu resimde ortada Faik Bey, bir tarafında Rânâ Bey (Ali Rânâ Tarhan) bir tarafında da Selim Sırrı Bey vardı. Her üçü de pazularını ve göğüslerini kabartmışlar arslanlar gibi durmuşlardı. Faik Bey hararetle devam etti:

— İsveç jimnastiği kadınlar içindir. Elini, kolunu sallar, bunun neresi jimnastik?.. Âletsiz jimnastik olmaz. Biz bu pazuları ancak Alman jimnastiğiyle kazandık. Bırak efendim, bırak bu sümüğünü çek jimnastiğini.. (Hoca bunu derin derin nefes alıvıa telmih ediyordu).

Biz Faik hocanın zayıf tarafını keşfetmiştik. Ne vakit canımız jimnastik yapmak istemez veya ne zaman jimnastik imtihanı olsa, hemen Selim Sırrı beyden, İsveç jimnastiğinden lâf açar ve ders saatini, imtihan saatini doldururduk. Hele imtihan saatlerinde sıraya dizilip de tek çift saydıktan sonra yeniçerilerin Sultan Selim'e hitaben söyledikleri meşhur (Mağrur olma padişahım, senden büyük Allah var) ibaresinin şu şeklini hep bir ağızdan söylerdik:

— Mağrur olma Selim Sırrı, senden büyük Faik var.

Bu üç defa tekrarlandı mı? İmtihandan hepimiz on alır çıkardık.

Faik Beyin bir başka zaafı da gençliğindeki menkıbelerini anlatmak idi. Beyoğlunda bir akşam meşhur Fehim Paşa'nın önünde bir sirkin aslan kafesine nasıl girdiğini anlatırdı. Yine Faik Bey, hususi olarak yaptırdığı madalyaları arada sırada mükâfat veya hâtıra olarak tevzi eder fakat bu madalyaların göğüs yerine belde taşınmasını, kendi lâtif üslûbiyle şiddetle tenkit ederdi.

Selim Sırrı'nın Alman jimnastiği mevzuundan başka hakiki olarak sinirlendiği bir şey hatırlamıyorum. Bazan tek çift sayarken acaip sesler çıkaranlara sadece (Kavak ağaçları) diye bağırmasından ve yapmacık sinir hareketlerinden başka hiddetli hali yoktu. O zaman biz de ondan tarafa çıkardık, artık çocuk gibi sevinirdi. O yaşlı ve şişman haline rağmen bazı ihtifallerde bizimle beraber yürür, haşmetli görünüşü ve parlak madalyalarıyla resmi geçidin en canlı mihrakı olurdu.

JAMAIS - YILDIRIM

Mektepte, evvelce belirttiğim üzere, birçok futbol takımları ve kulüpleri vardı. Bunların en mühimi (Yıldırım) idi. Yıldırımda, ileride Galatasaray'ın asları olacak birçok oyuncular vardı: Meselâ Ömer, Sabit, Necip, Sadun Galip, Siyret, Nihat, Saim, Hicri, Dâniş'i bunlar arasında zikredebilirim. Ayrıca Malik, Mütevelli Mehmet, Romanyalı Jan, Kemal (Kanguru), Rifat da yine başlıca sporculardandı.

Bir gün, gayet iyi arkadaş olan Kemal ile Rifat kavga ediyorlar ve Rifat Yıldırım'dan ayrılarak (Jamais) ismiyle bir kulüp kuruyor ve bir kısım Yıldırımlı'lar da buraya geçiyorlar. Jamais (Asla) asla yenilmez mânasına geliyordu. Yıldırımla Jame ayrılınca iki tarafta şu oyuncular yer almış oluyordu: Jame'de kaleci Malik (Kevkep) ve 264 Raif (Külbastı) haflar 346 Sabit (Cinol), 106 Selâmi (Selâmi İzzet Sedes), santforda 303 Siyret (Hariciyede), Rifat (Bir zamanlar Halkalı Mektebi müdürü mühendis), Necip Şahin (Şiş yanak Necip merhum), Sadun Galip (Savcı), Romanyalı Jan, Mütevelli Mehmet (merhum), Papas Necdet, Dede Sait, 241 Emcet (merhum), 243 Kemal Nejat (Stokholm sefiri), 293 Saim (Keşşaf gogen), Rüstem Vafi (Tüccar), 21 Ömer idi.

Yıldırımda ise: Kalede 177 Reşit (tüccardan Elkâtip), 8 Semih, Dâniş, 368 Kanguru Kemal, Ekmel (tüccardan Asferi), Hicri, 289 Nihat (Aslan Nihat) gibi oyuncular vardı.

İki kulüp arasında sıkı maçlar oluyordu. Jame daha teşkilâtlı olmuştu ve ikinci takımı vardı, cakasından geçilmiyordu. Yıldırımın ise sadece birinci takımı vardı. Bu iki büyük kulübün haricindeki takımlar arasında bizim kurduğumuz bir takım vardı. Bir gün, oyun kıtlığında Jamenin ikinci takımı ile bir maç aldık. Jameli'ler maça daha birkaç gün kala bizimle alaya başlamışlar, bizi hezimete uğratacaklarını ilân ediyorlardı. Bu caka ve iddia karşısında bizim mâneviyatımız bozuldu, canımız sıkılıyor, ne yapacağımızı bilemiyorduk. Bazı arkadaşlar oyunu iptal edelim gibi tekliflerde dahi bulundular. Maçtan bir gün evvel toplandık. Karar verecektik. Ben takımın kalecisi idim. Serde de inatçılık var, arkadaşlara:

— Ölmek var, dönmek yok, dedim. Kaleci ben değil miyim, gol kalede olmıyacak mı? Ben kaleye gol attırmıyacağım. Maçı oynıyacağız.

Bana yardım eden bir iki arkadaşla beraber diğerlerini ikna ettik. Jamenin rakibi olan (Yıldırım) cılar da tabii olarak bizi teşvik ediyorlar. Bir zuhurat olur da Jame yenilirse sırtımızdan intikam ve şeref payı çıkarmak istiyorlardı.

Nihayet maç saati geldi. İkişer lokma yemek yedik ve bahçeye çıktık. Jamenin gürültülü reklâmları ve tehditleri herkesi alâkalandırmış, bütün talebe sahanın kenarına dizilmişti. Bu manzara daha ziyade asabımızı bozdu. Yenilirsek, Hele Jamenin dediği gibi hezimete uğrarsak bütün talebeye karşı rezil olacaktık. Arkadaşlar gene toplandık ve ben tekrar teminat verdim. Kaleye top girmiyecekti, gol de yemiyecektik.

Oyun başladı. Karşılıklı akınlarla o küçücük tenis topunun peşinde nasıl heyecanla, aşkla oynuyorduk. Devreler yarımşar saatti. Başlangıçta Jame bizi sıkıştırıyordu ve etraftan Jameyi teşvik edenler müthiş tezahürat yapıyorlardı. Ben iki muhakkak golü iki tekme pahasına kurtardım ve Jameli muhacimleri sinirlendirmek için seslendim:

— Oğlum, buraya gol olmaz, siz kendi kalenize bakın.

Benim kurtarışlar bizim takımı canlandırdı. Bu sefer akın sırası bize gelmişti. Haftaymın sonuna doğru ilk golü de attık. Yıldırımlı'lar deli gibi bizi alkışlıyorlardı. İkinci haftaymda bir gol daha!.. Fakat bu arada biri penaltıdan olmak üzere iki gol yedik.. Maça beş dakika kala iş kızışmıştı. 2-2 beraberiz. Ben bir kurtarış yaptım ve topu bizden uzak gitsin diye karşı kaleye doğru elle fırlattım. Top kaleye kadar gitti. Kaleci, nasıl oldu bilmem, bir tereddüt geçirdi ve top kalecinin elleri arasından kaleye girdi. Yalnız top kalecinin eline değmişti. O zaman bir kaide vardı. Eğer kalecinin attığı top kimseye değmeden karşı kaleye girerse gol sayılmazdı. Halbuki benim top kalecinin eline veya koluna değmişti. Jameliler hemen itirazı bastırdılar (Gol değil, kimseye değmedi top) diye. Fakat hakem, herkesin gözü önünde cereyan eden golü saymamazlık etmedi ve santrayı gösterdi. Bizim sınıf arkadaşları, Yıldırımlılar deli gibi bizi alkışlıyorlardı. Kalan beş dakika içinde Jameye adım attırmadık ve maç da böylece, zafer bekliyen tarafın ufak bir kulübe yenilmesiyle bitti. Yıldırımlı'lar etrafımızı sardılar, tebrikler öpüşmeler devam ederken tamburcu Ahmet Ağa'nın ikazı işitildi. Bugün tambur ne kadar da şen, şakrak ve keyifli idi. O gün derslerde bütün fiskoslar maç üzerine oldu. Akşam teneffüsünde baktım Nihat diğer bir iki Yıldırımlı ile geldi. Hem bizi tebrik etti hem de takımımızı olduğu gibi Yıldırıma kaydedeceğini ve Yıldırımın ikinci takımını teşkil edeceğimizi bize bildirdi. Böyle bir teklif cazipti. Küçük bir kulüpten derhal büyük bir kulübe geçiyorduk, belki birinci takımda da oynıyabilecektik. Arkadaşları hemen çağırdım. Oracıkta kararı ve Nihada müsbet cevabı verdik. Jame-Yıldırım mektepte hırslı ve kaliteli futbolün teessüsünde büyük yardımı olan güzel bir rekabet olmuş ve senelerle devam etmişti.

Galatasaray'ın o zamanki futbol takımlarından biri Fenerbahçe Stadında Ali Sami Beyle. Ön sırada sağda uzanmış Fenerli Yavuz İsmet'tir. Bu grup arasında sonradan Galatasaray birinci takımına girmiş olan şu futbolcular var: Adil Giray, Kemal Nejat, Mücteba, Kemal Rıfat, Sadi, Siret ve Saim.

AVUSTURYA - MACAR İMPARATORUNU KARŞILAMA

Harb içinde müttefiklerimizin (yani Alman veya Avusturya Macaristan) imparatorları bazan memleketi ziyaret ediyorlardı. Misafirleri

...aşlar

uzun gelen günlerden sonra ilk defa başını kaldırıp gözlerinin içine baktı. Dudakları titredi, gözlerine yaşların hücum ettiğini hissederek bozuk bir sesle:

— Enzo, diye fısıldadı, Enzo...

Delikanlı onun bir şeyler söylemek istediğini anlamıştı. Bu sefer iki elini birden tutarak, cesaret verici bir yumuşaklıkla:

— Konuş, dedi, benimle konuşman lâzım.

Joan başını delikanlının geniş göğsüne dayadı. Sessiz hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Ne için ağladığını bir bilseydi ...

■

Daha aynı günün akşamı Joan'un içindeki fırtına dinmişti. Bilâkis şimdi büyük bir huzur duyuyordu. Enzo ile kasabada tenha bir pastahaneye girip oturmuşlardı. Orada Joan Enzo'ya içindekileri anlatmıştı. Biliyordu ki bazı şeyleri anlatırken olgun bir kadından ziyade, küçük bir kolejli kıza benzemekteydi. Ruhu kirli şeylerden o kadar uzak ve tertemizdi ki. Hayatta tek başına yaşadığını, para, şöhret ve aşk için korkunç bir mücadele yapması gerektiğini, heyecanlardan ve hislerden uzak durması icap ettiğini o anda unutabiliyordu.

Kasabadan döndükleri zaman Joan hiç kimseye görünmeden kendisine tahsis edilen kulübeye çekildi. Loş ışıklı, duvarları kirli bu küçük kulübe odasında yalnız kalınca yatağa uzandı. Yüzünü yastığa kapatıp koyu bir karanlığın içinde, hiç olmazsa kısa bir müddet için bütün düşüncelerden sıyrılmaya çalıştı.

Bütün benliğinin Enzo ile dolu olduğunu anlıyordu. Belki de ilk defa olarak canı içki istedi. İçinde müthiş bir sarhoş olmak, sonra doyuncaya kadar ağlayıp gözyaşlarını Enzo'nun yanaklarında kurutmak arzusu vardı. Enzo yakışıklı bir erkekti. Hisleri çok kuvvetliydi, karşısındaki insanı kendisine bağlamayı biliyordu. Joan'a endişelerin mânasız olduğunu düşünmek hissini vermişti. Ve genç kadın bunu hissetmeye başladığı dakikadan beri de rahatlamıştı. Günlerden beri gergin olan sinirlerinin tamamen gevşemesi için içmek istiyordu.

Yattığı yerden kalkarak kulübenin kapısını açtı. Eşiğe oturdu. Gökyüzünde parlak yıldızlar vardı. Bir tanesini hemen kendisine seçti. Başını kapının pervazına dayıyarak önünde uzanıp giden karanlığı seyretmeğe başladı. Tahta barakaların bazılarından solgun ışık huzmeleri sızıyordu. Daha ileride teknisyenlerden bir grup galiba bir ateş yakmıştı. Joan nefesini tutarak geceyi dinledi. Uzaktan uzağa kulağına bir ağız mızıkasının tatlı nağmeleri geldi. Çok iyi bildiği bir aşk melodisi çalınıyordu.

Gözlerini kapattı. Çehresinde birdenbire yumuşacık aydınlıklar belirdi. Sabahı ilk defa bu kadar çok özlüyordu. Sabah değildi de. Enzo idi özlediği...

(Devamı gelecek sayıda)

Eskişehir Merkez Komutanlığı İnzibat Onbaşısı Ziya Oğlu Galip Barış

Galip Barış henüz beş yaşındadır. Biri yazlık, biri kışlık olmak üzere iki kat asker elbisesi, bir de kaputu vardır. 1957 yılında Eskişehir Merkez Komutanlığının maskotu olmuş, bir yıl sonra da onbaşılığa terfi etmiştir. Şimdi çavuşluğa terfi için çalışmaktadır. Büyüyünce de paşa olmak istiyor.

ATA İÇİN — Eskişehir Merkez Komutanlığı onbaşılarından Galip Barış, canından çok sevdiği Atatürk'ün ölüm yıldönümünde Ata'ya yazılmış bir şiiri heyecan içinde okuyor.

MERASİMDE — Galip Onbaşı, merasimlere, yüksek rütbeli subaylarla, büyük idare âmirleri ile birlikte çağırılır, onların arasında paşa gibi dolaşır.

NÖBET — Bir millî bayram töreninde bir subay günün önemini belirten bir konuşma yaparken, Ziya oğlu Galip Onbaşı kürsünün önünde nöbet tutuyor.

ONBAŞI VE ERLER — Eskişehir Merkez Komutanlığına bağlı inzibat erleri, Galip onbaşıları ile bir «askerlik hâtırası» fotoğrafı çektirdiler.

KÜÇÜK ASKER — Galip Onbaşı, askerî disiplinle büyümesine rağmen yine de çocuktur. Ancak, arkadaşiyle askercilikten başka oyun oynamaz.

ESKİŞEHİR İstasyon Caddesinden çelik miğferlerini giymiş, süngülerini takmış bir bölük piyade askeri uygun adım geçiyordu. Önlerinde bir yüzbaşı vardı. Halk yaya kaldırımın kenarına dizilmiş, Mehmetçiğin bu geçişini seyrediyordu. Birden kalabalık arasından 1.10 boyunda, 5 - 6 yaşlarında bir çocuk caddenin ortasına doğru yürüdü. Çocuğun üzerinde haki bir asker elbisesi, başında bir kep vardı. Küçük asker yüzbaşının yanına gelince esas vaziyetini aldı, askerce bir selâm verdi:

— Eskişehir Merkez Kumandanlığı inzibat onbaşılarından Ziya oğlu Galip Barış, bir manga eriyle emrinizi bekliyor kumandanım!... Diye künye okudu, tekmil verdi.

Yüzbaşı da, küçük onbaşıyı selâmladı:

— Burada bekle, dedi.

Küçük onbaşı geriye döndü. Yaya kaldırımın kenarına gelince durdu. Esas vaziyetine geçti, nöbet başlamıştı.

Galip Barış 1954 yılında Eskişehir'de doğmuş. Babası Ziya Barış uçak fabrikasında teknisyen. Galip, askerler arasında büyümüş. Bu yüzden de askerliği sevmiş. Askerler talim yaparken, o da «talim»e özenmiş. Sonunda da muradına ermiş. Bir 30 Ağustos günü, bir paşa, Galip'e asker elbisesi hediye etmiş. Galip Barış şimdi Eskişehir'deki askerî birliklerin maskotu. Onu, inzibat onbaşısı yapmışlar. İnzibatlarla birlikte talime çıkıyor, geçit törenlerine katılıyor.

Künyesini ezbere okuduğu gibi, çeşitli askerî deyimleri de biliyor. «Nöbetçi kime derler?...» diye sorun, şu cevabı alırsınız:

«Hazarda ve seferde muayyen yerlerde tek ve çift silâhlı veya silâhsız bekleyen şahıslara denir».

Askercilik oynamayı seviyor. Kâğıttan uçurtmalar yapıyor. Kurşun askerleri yanyana dizer, talime çıkartır. Cumartesi akşamları radyoda çocuk saatini dinler. Çocuklar «Küçük asker» şarkısını söylerken, o da radyosunun başında korova katılır:

«Küçük asker, küçük asker
Ne yapıyorsun bize söyle
Tüfeğimi alıyorum
Ona fişek koyuyorum».

1959 modellerinin neşrine devam ediyoruz.

MAGGY ROUFF *tan* MODELLER

Karolar teşkil eden gri ve beyaz yünlüden spor klâsik bir tayyör. Eteğin kemeri ayrı olup üstüne takılmıştır. Beyaz ipekli bulûzun yanından uzanan eşarpa benzeyen kısım kemerin altından geçirilmiştir.

Pembe dantelden yapılmış bir kokteyl elbisesi. Etek küçük plilerle takılmıştır. Bel son derece dar, beden sıkı, dekolte ise görüldüğü gibi çok geniştir.

Kırmızı yünlüden yapılmış bir manto. Kolları reglan ve truvakardır. Üzerinde hiç düğme yoktur. İçine giyilen elbise şömizye stilinde olup açık bej rengindedir.

Bu sahifelerde neşredilen modellerin telif hakları Hayat Mecmuası tarafından satın alınmıştır. İktibas edilemez.

Bej zemin üzerine siyah tüvid bir tayyör. Ceket kısa ve bu sene çok kullanılan bolero biçimindedir. Aynı kumaştan yapılmış olan ceketin kenarına geçirilen şerit modeli zenginleştirmekte, ona gayet şık ve orijinal bir hava vermektedir.

Beyaz yünlü kumaştan yapılmış spor erkek ceketlerinden mülhem bir tayyör. Ceket kenarları ile eteğin kemerine lâcivert yünlüden bir şerit geçirilmiştir. Renklerdeki bu tezad modelin umumi görünüşüne yepyeni bir hava vermektedir.

ABAJURLARIN TEMİZLENMESİ

Kirlenmiş olan abajurların temizlenmesi için en iyi usul, fazla sert olmıyan bir kurşun kalem silgisi kullanmaktır.

GÜZEL YUVA

Değerli okuyucularımıza bu sayıdan itibaren güzel döşenmiş ev örnekleri vereceğiz.

Oturma odası ile yemek odası birarada. Eşyalar odaya gruplar halinde yerleştirilmiştir. Bunlar ne aşırı derecede modern, ne de muhafazakârdır (üstte). Yemekten sonra şömine başında kahve içilerek sohbet edilecek güzel bir köşe. Bu, aynı odanın içinde yapılabilir (solda). Büyük odaların bu şekilde taksim edilmesi pratik olur.

MİLLÎ MÜCADELE HÂTIRALARIM

EMEKLİ ORGENERAL FAHRETTİN ALTAY YAZIYOR:

10

Hacı Efendilerle Bir Gece Buluşması...

KONYA'DA Müdafaayı Hukuk heyetinin kuruluş şekli gerçekten enteresandır: Saatçizade Rifat Efendi, o tarihte Hürriyet ve İtilâf Fırkası'nın başında ve İttihat ve Terakki idaresine karşı müfrit muhaliflerden biri idi; Müdafaayı Hukuk dâvâsına candan atılarak, Millet Meclisi âzalığına da seçildi.

Osmanlı gazetesi sahibi Necip Bey, Erzurumludur. Kardeşi Hüseyin Necati, Erzurum Kongresinin hazırlayıcılarından ve Albayrak gazetesinin baş muharriri idi, sonradan milletvekili oldu ve öldü.

Hesabî Bey avukattı ve Konya Hukuk Mektebi muallimlerindendi. Müdafaayı Hukuk kadrolarında yer alan genç jandarma subayı Nazmi Bey, mesleği içinde albaylığa kadar yükselmiştir. Heyetten Cevdet Tahir Bey Müdafaayı Hukuk'un mutemetliğini ifa etmiş, İstiklâl mücadelesine yedek subay olarak katılmış bilâhara Toprak Mahsulleri Ofisinde vazife görmüş iktisatçılarımızdandır, soyadı Arıkut'tur.

ANKARA, KONYA'NIN HALİNDEN ŞÜPHELENMİŞTİ.

1920 yılı mart ayının bu ilk günlerinde daireme sivil bir zat gelerek, benimle yalnız görüşmek istediğini, söyledi. Buyurunuz, dedim. Hacı Efendilerin beni gizli konuşmak için yarın gece yatsı namazından sonra, falancanın evinde çay içmiye dâvet ettiklerini ve kimseye haber vermiyerek yalnız gelmemi rica ile, her türlü teminatı vermiye hazır bulunduklarını söyledi. Kabul ettim ve hiçbir teminata lüzum olmadığını bildirdim. Gideceğim evin sahibinin ismi şimdi hatırımdan çıktı, Atatürk'ün heykeli yanında bulunan bizim eve yakın idi, ya Kadızade Hilmi'nin yahut da ona yakın başka bir zatın evi idi.

Yalnız refikama haber vererek davet olunduğum eve ertesi gece gittim. On on beş Hacı Efendi oturmuş, beni bekliyorlardı, hürmetle selâmladılar ve çay ikram ederek konuşmıya başladılar... Davetlerine icabetimden dolayı teşekkürlerini beyandan sonra iç ve dış durumdan söz açtılar. Hepsinin isimlerini hatırlıyamıyorum, hatırımda üç isim kaldı: Kadı Hilmi, Taşbaşlı Nazif, bir de Hacı Osman (Bunun üçü de daha sonraki Delibaş isyanında Refet Bele kuvvetleri tarafından idam edilmişlerdir.)

Hatırımda kaldığına göre, şunları konuştuk: Hangi kuvvetle dünyanın galip devletlerine karşı koyuyoruz. Bu yüzden değil midir ki, Yunanlılar muttasıl ilerliyorlar. Belki bir gün Konya'ya da geleceklerdir. İstanbul hükûmetine zorluk çıkarmak doğru mudur? Acaba onlar az zararla durumumuzu kurtaramıyacaklar mıdır? Konya Müdafaayı Hukuk Cemiyeti iç siyasi işlerde doğru gitmiyor, milleti ikiye bölüyor, kendilerine uymıyanları hainlik ile itham ediyorlar ve bazı iftiralar da yapıyorlar. Bir gün önce bir duvara Mustafa Kemal aleyhinde yapıştırılan yafta da bu meyandadır. Muhalif tanıdıklarını tevkif ettirmek istiyorlar, halk bezgindir. Sizi tarafsız ve dürüst bir kumandan gördüğümüz için bu işler hakkındaki fikirlerinizden faydalanmak ve aydınlatılmak isteriz, tarzında sualler sordular. Onlara dedim ki:

«Böyle düşünmek yanlış olmıyabilir, ama kurtuluşun başka yolu yoktur; elbirliği ile Mustafa Kemal'e destek olmak lâzımdır. Anadolu'da millet birlik halinde Mustafa Kemal'in etrafında toplanırsa büyük kuvvet olur. Padişahımız da bu kuvvete dayanarak vatanımızı selâmete ulaştırmıya çalışır. Böyle yaparsak Yunanlı'ları ergeç tepeleriz. Başka devletler aralarında uyuşamıyorlar. Anadolu'ya kuvvet gönderecek halleri de yoktur. Ben Mustafa Kemal'den ayrı değilim; ancak orduyu siyasete karıştırmak istemiyorum.» Daha bu gibi sözlerle onları ikna edebildiğimi anlayınca, kendilerine Müdafaayı Hukuk Cemiyetine girmelerini teklif ettim. Bana itimatları olduğunu ve bu teklifimi kabul edeceklerini, fakat emin olmadıklarını, kendilerine Mustafa Kemal adına teminat verip vermiyeceğimi sordular. Benim böyle bir salâhiyetim olmadığından, Ankara'dan Temsil Heyetinden bir zatın bu maksatla buraya gönderilmesini rica edeceğimi ve o gelince kendileriyle istedikleri şekilde görüştürmiye vasıta olacağımı bildirdim. Konuşmamız bitti, hürmetle uğurladılar, içlerinden birisi beni evime kadar getirdi.

İŞLER KARIŞIYOR...

Ankaradan aldığım bir telgraftan Konya işlerinin düzensizliğinin kendilerini sıkmakta olduğu bildiriliyordu, cevaben yazdığım şifreli telgrafta, Konya işlerinin iyi bir yola girdiğini ve bütün olaylara hâkim olduğumu bildirerek Temsil Heyetinden bir zatın, mümkün ise Refet Beyin birkaç gün için acele Konya'ya gönderilmesini rica ettim. Yukarıda izah ettiğim mülâkatı yazmamış olmam belki hatâ olmuştur. Ben, telgrafta yanlış anlaşma olur, düşüncesiyle Refet'in gelmesini bekledim. Halbuki benim bu telgrafımı almadan önce, Mustafa Kemal, Refet Beye Konya'da hissedilen düzensizliği gidermek üzere maaiyetine zeybeklerden münasip bir kuvvet alarak oraya hareketine emir vermiş. Benim telgrafımı alınca istediği yapıldı diye düşünmüş olması muhakkaktır. Şu kadar ki, Refet'in kuvvetle gelmesinin faydasından ziyade zararı olacağına ihtimal vermemiş olması da tabii görülebilir. Ancak kuvvetin geleceği bana bildirilmiş olsaydı, mâni olmıya çalışırdım veyahut Ankara'ya gider, ağızdan her şeyi anlatabilirdim.

Refet'in yalnız gelmesini beklerken, Afyon'dan bu yana istasyonlar telgraf muhaberesini kesiyorlar. Ancak Ankara üzerinden dolaşarak gelen bir haber Refet'in büyücek bir milis kuvvetiyle gelmekte olduğunu bildirdi. Hemen kendisine, Akşehir kumandanlığı vasıtasiyle bir telgraf çektim, kötü tesir yapmaması için yanındaki kuvveti olduğu yerde bırakarak kendisinin yalnız gelmesini rica ettim. Aldığım cevapta görüşmek üzere benim trenle 66 kilometre batı kuzeydeki Sarayönü istasyonuna gelmekliğimi ve konya valisini, belediye reisini, müftü ve Müdafaayı Hukuk Cemiyeti ile muhalif tanınan başlıca kimseleri ve ümerayı beraber getirmekliğimi bildirdi.

KONYA HEYETİNDE KİMLER VARDI?

Bir tren hazırlattım ve valiye adları aşağıda yazılı zevatı beraberinde getirmesini söyledim:

Heyet: Vali Suphi, Konya jandarma müfettişi Miralay Bahattin, ahzıasker kalem reisi Miralay Musa Kâzım, Kolordu ümera divanıharb reisi Miralay Şükrü, 41 inci Fırka Kumandanı Kaymakam Hayri, jandarma alayı kumandanı Kaymakam Tahir, 41 inci topçu alayı kumandanı Kaymakam Sabri, 131 inci alay ve Konya merkez kumandanı Kaymakam Hamdi, Kolordu levazım reisi Kaymakam Rusuhi, Kolordu başhekimi Kaymakam Hüseyin, Kolordu erkânıharb reis vekili Binbaşı Şemsettin, Konya Hastahanesi hekimlerinden Binbaşı İzzet, Konya Müdafaayı Hukuk Cemiyetinden Binbaşı Hüsnü Beyler. Çelebi Abdülhalim, serdarik Âdil Çelebi, Müdafaayı Hukuk Cemiyeti reisi Hoca Ali Kemali ve Müdafaayı Hukuk âzasından Saatçı Rifat, Kara Hafızzade Mustafa, Hamdizade Abdülkadir, Hacı Mindizade Nuri, Hacı Musazade Hacı Nafiz, Mecidiyelilerin Ali Bey oğlu Afif, Mazlumzade Hacı Osman, Mustafa Remzi, Başaralı Mustafa ve Tekâtüzade Hafız Efendiler.

Konya'nın ileri gelen şahsiyetlerinden rahmetli Kara Hafızzade Mustafa Bey. Bu zat II. devrede Büyük Millet Meclisi üyeliğine seçilmişti.

Kara Hafızzade Mustafa Beyin eşi Aliye Hanım (Ulusan), İzmir'e yapılan tecavüz karşısında sesini duyuran Konyalı aydın kadınlardandı.

O günlerin Ankarası'nda Millet Meclisi önünden Giresun milisleri geçerken.

REFET'LE BAŞBAŞA...

Ben de 3 nisan 1920 günü otomobille Sarayönüne gittim, kendisine işleri anlattım, «Gelsinler, görüşürüz..» dedi. Bulunduğumuz Sarayönü istasyonunda milis askerler görünmüyordu. Fakat trenlerle büyük bir kuvvetin taşındığı her tarafta yayılmıştı; bunlar o civardaki köylere yerleştirilmişlerdi.

Refet, getirdiği Aydın zeybeklerinin başında Sökeli Ali Efenin bulunduğunu ve dört yüz atlı olduğunu

rını, bir bu kadar kuvvetin de Afyondan gelmekte olduğunu ve Konya Ereğlisi ile Eskişehir'den bin piyadenin de getirileceğini söyledi. Kendisine kuvvet göstererek iş yapmanın emin bir netice vermiyeceğini anlatmak istedim ise de söylediğim hususları tam bir alâka ile dinlemiyor ve bilgi edinmekten müstağni, sabit bir hal alan fikirlerindeki planı yürütmek istiyen soğuk bir tavır alıyordu. Ben de, büyük bir kumandan sıfatiyle fazla cemilekârlıkta bulunmayı nefsime yediremiyordum. Kendisine, muhalif telâkki edilenlerin zorla yola getirilmelerinin faydası olamıyacağını, benim ile konuştukları gibi, kendisiyle de hususi bir konuşma yaparak teminat verilmesi halinde daha sağlam kazanılacaklarını anlatmak istedim ise de, kararını tatbikte musır kaldığı sonraki hareketiyle anlaşıldı.

REFET, BİZİ MUHAFAZA ALTINDA ANKARA'YA GÖTÜRDÜ...

Başlarında Vali Suphi Bey olduğu halde Konya'dan toplanan heyet geldi, istasyonun salonunda Refet onlarla görüştü, onlara, millî hareketin taraflısı olup olmadıklarını sordu... Kim aksini söyliyebilirdi. Herkes taraftarım, dedi.

— Öyle ise haydi şimdi hep birden Ankara'ya gidelim, Mustafa Kemal'e hürmet ve bağlılığınızı fiilen, gösteriniz!

Diyerek, kapıya yanaşan trene herkesi davet etti. Yavaşça, bundan vazgeçmesini rica ettim ise de, başını sallıyarak, «Tabii siz de beraber geleceksiniz» dedi ve kapıdaki silâhlı iki delikanlı, salondan çıkan herkesi doğruca vagona bindiriyordu. Görünüşte ikram ve saygı ile, hakikatte muhafaza altında olarak yukarıda isimleri yazılı sevat ile Ankaraya hareket ettik. Bu yolculuğumuzu, Konya'da istasyon kumandanı Kaymakam Abidin Beye Alelacele yazdığım şu pusula ile bildirerek, kendisinin Kolorduya vekâlet etmesini tebliğ ettim:

«Konya'da istasyon kumandanı kaymakam Âbidin Beye

Heyetle beraber iki gün müddetle Ankara'ya hareket ediyoruz. Zatı âlileri bana vekil olunuz. Her gün dairede bulununuz. Binbaşı İsmail Hakkı Bey de erkânıharbiye riyaseti vekâletini ifa etsin. Memleketin asayiş ve inzibatına dikkat olunsun.

3 nisan 1920
12 nci Kolordu Kumandanı
Miralay Fahrettin»

Bu emrim, 3-4 nisan gecesi saat 4,35 de Âbidin Beye tebliğ olunmuştu.

İçten teessürüm tabii idi ama, bunu göstermenin memleketin selâmeti için ziyanlı olacağını düşündüğümden bu yolda hareketin pek isabetli olduğunu herkese anlatmayı da kendime vazife bildim.

Hacı Efendilerin bunun benim tarafımdan tertip edilmiş bir oyun olduğuna zahip olarak, bana, emniyetleri kalmadığını da hissettim; fakat Refet'ten ayrı olduğumu göstermek daha fena olurdu. Bu sıkıntı ile Ankara'ya vardık. Mustafa Kemal'e takdim olunduk. Müdafaayı Hukuk Umumi Merkezi, Heyeti Temsiliye ile ve bazı mebuslarla görüşüldü ve tutulan yolun isabeti kabul olundu. Gece de bir ziyafet verildi. Mustafa Kemal, herkese ayrı ayrı iltifatta bulundu.

Ankarayı gezen Hacı Ağalarımız oradaki kendi kafadarlariyle görüşüp kokluştular ve millî teşkilâtın içyüzünü kendi görüşleri ile anladılar ve orada esaslı bir askeri kuvvetin de mevcut olmadığını gördüler; padişahların alayiş ve saltanatlı halini kudret sanan bu insanlar, Mustafa Kemal'de gördükleri sadeliği güvenilir bir kudret sayamazlardı. *(Devamı gelecek sayıda)*

Müzik

Hazırlayan :
RENDA POĞDA

Mr. "VOLARE" nin YENİ BAŞARISI

AMERİKA'da halk arasında «Mister Volare» (uçmak) diye anılan İtalyan kompozitörü Domenico Modugno, geçen sene bestelediği bu addaki melodi ile dünya çapında bir sanatkâr oldu. Plâkları, 2 milyonu Amerika'da olmak üzere tam 7 milyon satıldı. Bu, muazzam bir miktar ve kırılması güç bir rekordu. Modugno yine en az Volare kadar meşhur olabilecek bir ikinci eserini geçen hafta içinde Amerika'da yapılan «San Remo Song Festival» de takdim etti. Sahneye, üzerinde açık mavi bir smokin ile çıkan sanatçı bu melodiyi çigan müziğinin hafif ritminden uzaklaşmadan gayet sade ve içli bir hava içinde söylerken göz yaşları da kirpiklerinden ince yağmur damlaları gibi akıyordu. Şarkı «Piove» (Yağmur Yağıyor) isimli çok güzel bir melodi idi. Ve bestecisine müzik âleminin Oscar armağanı sayılan Festival birinciliğini kazandırdı.

Kazandığı büyük başarıdan sonra memleketi olan İtalya'ya dönen Domenico Modugno, çok sevdiği karısı (üstte) ve oğlu (yanda) ile Roma'da. Domenico Roma sokaklarının sevilen âşina bir tipi olmuştu.

İBRAHİM ÖZGÜR

AŞK DOLU TÜRKÇE TANGOLAR OKUDUĞU YILLARDA ONDAN SÜTUNLARCA SÖZ EDEN GAZETECİLER, BESTECİNİN SON HABERİNİ ÜÇ SATIRLA VERDİLER. ÖLÜMÜNDEN BİRKAÇ GÜN ÖNCE FEHMİ EGE'YE HAYATINI ŞÖYLE ANLATMIŞTI:

«Hatırlar mısın, oğlunun doğum gününde bir demet kırmızı karanfil getirmiştim. O günden bu yana tam 18 bahar geçti.»

İbrahim Özgür Fehmi Ege ile gözgöze geldi. Duvarda saksofonun yanında asılı duran bir banka takviminin son yaprağı 10 şubat 1959 tarihini gösteriyordu:

— Fehmicğim, diye sözüne devam etti. 49 yaşındayım. Ömrümün üçte ikisi gitti sayılır. Müzik hayatımın ise 30 uncu yılını yaşıyorum. Şöyle bir yurt dışına çıkmak istiyorum. Yıllarca önce orkestramı almış, Güney Asya ülkelerinde konserler vermiştim. Hindistan'a bahar erken geliyor. Orada ne erken açan çiçekler, ne de vakitsiz âşık olan insanlar aldanmıyor. Oysa, ben memleketimde vakitsiz âşık oldum galiba?.. Ama yine de sevdiğim kadını, o gerçek prensesi ömrümün sonuna dek unutamıyacağım.

Ankara radyosunda senin tangolarını okurken az aşk mektubu almamıştım. Sen melodileri oya gibi işliyor, ben okuyordum. Mektuplar ise bana geliyordu. «Çivi çiviyi söker», «Beyoğlu», «Yalan» tangolarını, aşk mektuplarını daha çok kendime maletmek için besteledim. İlk Türkçe tangoyu sen yazmış, ben okumuştum.

O mesut günlerden elimde birkaç hâtıra kaldı: Bir aşk hikâyesi, üç dört melodi, 10-15 yıl öncesinin tarihini taşıyan aşk mektupları...»

Fehmi Ege ayağa kalktı : «İbrahim bana müsaade, dedi. Çocuğumun doğum günü yaklaşıyor, karanfil göndermeyi unutma.»

13 ocak günkü gazeteler, İbrahim Özgür'ün 11 ocak gecesi bekâr odasında kalb sektesinden öldüğünü yazıyorlardı. Büfenin üzerinde bir demet karanfil bulunmuştu. Karanfile bir de kart iliştirilmişti: «Çok sevgili dostum Fehmi Ege'nin biricik oğlu Engin'e... Bu çiçeklerde 1959 yılı baharına erişmenin zevkini bulacaksın!»

1959'da

40 APARTMAN DAİRESİ

ve

1,5 MİLYON

liralık para ikramiyeleri

toplamı

3 MİLYON

lira

Antalya yakınlarındaki portakal diyarı Alanya'da Kızıl Kule.

Çeşitli medeniyetlerin beşiği güzel Yurdumuzda yapacağınız seyahatlerde şubelerimiz her zaman hizmet ve emrinizdedir.

YAPI ve KREDİ BANKASI

JACK LONDON'DAN BİR HİKÂYE

Semper İdem

ÇEVİREN: SÜREYYA S. BERKEM

DOKTOR Bicknell göze çarpacak kadar neşeliydi. Pekâlâ yaşıyabilecek olan bir adam, küçük bir ihtimal, ufacık bir dikkatsizlik yüzünden, bir gece evvel ölmüştü. Bu adam sadece bir gemici, hani şu suratı su yüzü görmemiş sayısız gemicilerden biri olmasına rağmen hastahane gardiyanı bütün bir gün endişe içinde kalmıştı. Ondaki bu endişenin sebebi, adamın ölmüş olması değildi. Zira doktorun ne kadar mahir olduğunu bilirdi. Onu üzen cihet, ameliyatın son derece mükemmel yapılmış olmasıydı. Bu ameliyat, pek mühim, pek nazik bir ameliyattı. Üstelik o kadar maharetle, aynı zamanda cüretle yapılmıştı ki... Şimdi artık bütün iş, yalnız tedaviye, hastabakıcılara ve gardiyanlara kalmıştı. Öyleyken adam ölmüştü. En küçük bir dikkatsizlik, en ufak bir ihmal Doktor Bicknell'i sinirlendirmeğe ve hastahane personeline bütün bir yirmi dört saati zehir etmeğe kâfiydi.

Fakat, biraz önce söylediğimiz gibi, doktor göze çarpacak kadar neşeliydi. Gardiyan, korkudan titriyerek adamın beklenmedik ölümünü haber verdiği zaman doktorun buna karşı reaksiyonu, hiç de gardiyanın beklediği gibi olmadı. Gardiyan doktorun meseleyi anlamadığına hükmederek haberi tekrarlayınca Doktor Bicknell sabırsızlanarak:

— Evet, evet, dedi, anladım. Sen bana Semper İdem'den haber ver. Hastahaneyi terke hazırlanıyor mu?

İyot kokan duvarlar içinde hâlâ barışın hüküm sürmekte olduğundan memnun, gardiyan cevap verdi:

— Evet efendim, giyinmesine yardım ediyorlar.

Gemicinin kaybına mukabil Doktor Bicknell'i sevindiren şey, Semper İdem'in iyileşmiş olmasıydı. Onun için insan hayatının bir kıymeti yoktu. Halbuki vakalar, ah vakalar, onca her şeydi! Doktoru tanıyanlar onun bir kasaptan başka bir şey olmadığına inanırlardı. Fakat meslek arkadaşları onun cesaretine ve masa başındaki maharetine hayrandılar. Onda heyecan namına hiçbir şey yoktu. Kararları kati, isabetli ve son derece fenni idi. Onun nazarında insanlar, benlik veya şahsi değerden mahrum sirk soytarılarından başka bir şey değildi. Halbuki vaka olarak işin rengi değişirdi. Bir insan ne kadar hayattan bezmiş, ne kadar çökmüş ve yıkılmışsa Doktor Bicknell'in nazarında o kadar ehemmiyeti artar, kıymeti fazlalaşırdı.

Doktor Bicknell, kaza geçirmiş bir büyük şairi ihmal eder de öte yandan hayatın bütün kanunlarını çiğnemiş ve ölümü reddetmiş bir serseriyi kurtarmak için çırpınıp dururdu.

İşte, Semper İdem vakasında da öyle olmuştu. Onu ilgilendiren ne adamın esrarengizliği, ne sükûtiliği, ne de sansasyonel havadis meraklısı gazetecilerin muhtelif pazar gazetelerinde yağlandıra ballandıra yaptıkları romantik neşriyat idi. Buna rağmen ortada bir hakikat varsa o da Semper İdem'in gırtlağının kesilmiş olmasıydı. Onun enteresan bulduğu nokta işte buydu. Hem nasıl kesilme? Bir kulaktan öbür kulağa kadar! Bin operatörden biri bile onun iyileşmesi için parmaklarını oynatmağa yanaşmazdı. Fakat belediyeye ait, hasta taşımıya mahsus otomobilin süratli hareketi ve Doktor Bicknell'in eşsiz maharet sayesinde, ayrılmak istediği dünyaya o tekrar sürüklenip gelmişti. Vaka onların önüne getirildiği zaman doktorun yardımcıları başlarını sallamışlar ve:

— İyileşmesi imkânsızdır!

Demişlerdi. Boğaz, nefes borusu, siyah kan damarı kâmilen kesilmişti. Ne kadar da çok kan akmıştı. Böyle ümitsiz bir vaziyette Doktor Bicknell öyle usuller kullanmış, öyle şeyler yapmıştı ki, meslekî ehliyetlerine rağmen, onları titretmişti. Fakat bir mucize olmuş, adam iyileşmişti!

Ve işte, Semper İdem'in sapsağlam hastahaneden ayrılacağı bu sabah, gardiyanın verdiği rapora rağmen, Doktor Bicknell'in neşesine hiç halel gelmemiş, bir tramvayın tekerlekleri altında tuzla buz olmuş bir çocuğun vücudunu düzeltebilmek üzere, şen şatır vazifesi başına gitmişti.

Birçok kimsenin hatırlıyacağı üzere, Semper İdem hâdisesi halk arasında geniş ölçüde birtakım yer-

(Lütfen sahifeyi çeviriniz)

Ölümünün Onuncu Yıldönümü Münasebetiyle

SALÂHADDİN ÇAM

Merkez Bankası eski Umum Müdürlerinden Salâhaddin Çam'ın ölümünün onuncu yıldönümü münasebetiyle Yapı ve Kredi Bankası tarafından geçenlerde Galatasaray Küçük Sanat salonunda bir anma töreni tertiplendi. Muhterem zatın bu vesile ile senelerce paraların üstünde imzası bulunan bu değerli mütehassısın bir biyografisi ile bu fotoğrafını sunuyoruz.

Eski kâğıt paraların üstünde merhum Salâhaddin Çam'ın da imzası bulunurdu. Yukarıdaki resim tedavülden kalkan bu kupürlerden birini gösteriyor.

Salâhaddin Çam, çalışkanlığı ve dirayeti ile nam saldığı gibi, insan olarak da çok sevilirdi. Resim, son senelerinde evinin bahçeçesinde çekilmiştir.

Anma töreninde tanınmış bankacılarımız söz aldılar. Resim İş Bankası Umum Müdür Muavini Halis Kaynar'ın konuşmasını gösteriyor.

1885 yılında İstanbul'da doğan Salâhaddin Çam'ın bankacılığı çeşitli hizmetlerden sonra 1925 yılında girdiği Sanayi ve Maadin Bankası'nda başladı. Bir yıl gibi kısa bir zaman içinde Türkiye Ziraat Bankası Umumi Kâtipliğine, 1928 senesinde aynı bankanın Umum Müdür Muavinliğine getirildi. Bu görevine ilâveten aynı yıl içinde Yüksek İktisat Meclisi ve Maliye Vekâleti komisyonları üyeliklerine seçildi. 1931 yılında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın kurulmasiyle bu bankanın Umum Müdürlüğüne tâyin olundu. Bu seneler içinde tedavüle çıkarılan kâğıt paraların hepsinde Salâhaddin Çam'ın imzası vardır. 1939 da İş Bankası Umum Müdürlüğüne getirildi. İkinci Cihan Harbi'nin başında Seyhan Milletvekili olarak Meclise girdi, ama Ankara'nın havası sıhhatine yaramadığı için harbin sonunda istifa edip İstanbul'a yerleşti. 3 şubat 1949 da Alman Hastanesi'nde hayata gözlerini yumdu.

SEMPER İDEM

(Başlarafı 25 inci sahifede)

siz fakat tabii bir merak uyandırmıştı. O, işçi mahallelerinden birindeki bekâr odasında, evvelce söylediğimiz gibi, boğazı kesik olarak bulunmuştu. Akan kanlar tavan arasından aşağıya sızarak oradaki kiracıların keyfini kaçırmıştı. Öyle tahmin ediliyordu ki o, bu işi, ayakta durup önündeki masada şamdana dayalı olan bir fotoğrafa bakmak için, başını ileriye doğru uzatarak yapmıştı. İşte aldığı bu vaziyettir ki onu kurtarmak için Doktor Bicknell'e imkân vermişti. Usturanın çekiliş tarzı pek müthiş olmuştu. Şayet böyle yapmayıp da başını arkaya devirerek boğazını kesseydi, ensesi gerilip elâstik damar duvarları şişeceğinden teşebbüs tam bir başarı ile icra edilmiş olacaktı.

Hastahanede, hayata dönüş yolundaki o tehlikeli seyahat esnasında, dudaklarından bir tek kelime çıkmamıştı. Polis raporlarından da bir şey öğrenmek kabil olmamıştı. Hiç kimse onu tanımıyordu, ne de evvelce onu bilen vardı. Tamamiyle kendine mahsus bir adamdı bu! Üstündeki elbiseler en âdi işçi elbiseleri, elleri ise kibar bir adam eliydi. Hüviyetini gösterir tek bir satır yazıya da rastlanmamıştı: Ortada yalnız bir fotoğraf vardı. Bu, bir kadın fotoğrafı idi. Amatör biri tarafından çekildiği anlaşılıyordu. Zira üstünde hiçbir fotoğrafçının adı yoktu. Bu fotoğrafın bir köşesinde, kadın elinden çıktığı besbelli, şu yazı okunuyordu:

«Semper İdem; Semper Fidelis»

Bağlılık ve sadakat ifade eden Lâtince bir yazı... Zaten resim de bunu teyit eder mahiyette idi. Bu öyle bir çehre idi ki insanın onu görüp de unutması kabil değildi. Fotoğraf teksir edilerek bütün gazetelere verildi ise de hiçbir netice alınamadı. Şu halde gerek hastahane memurları, gerekse halk için ona Semper İdem'den münasip bir ad bulunamadı. Ve o böylece Semper İdem olarak kaldı! Gazetecilerde, dedektiflerde ve hasta bakıcılarda ondan bir şeyler öğrenmek ümidi artık tamamen zail olmuştu. Bütün gayretlere rağmen ondan tek kelime alınamıyordu. Bununla beraber gözlerinden fışkıran şuurlu ışık, kulaklarının işittiğini ve kendine sorulan her şeyi kavradığını gösteriyordu.

Fakat, hastasiyle bir ayrılış konuşması yapmak üzere muayenehanesine gelen Doktor Bicknell'de bu esrar dolu romantik hâdise zerre kadar merak uyandırmış değildi. O, yani doktor, bu adamın üzerinde bir mucize işlemiş, cerrahi tarihinde görülmemiş bir başarı sağlamıştı. Onun nazarında bu adamın hüviyeti veya hâdisenin mahiyeti hiçbir kıymet taşımıyordu. Onu bir daha belki de hiç görmiyecekti. Fakat, meydana getirdiği esere bakan bir artist gibi, elinin ve kafasının eserine son bir nazar atfetmek istiyordu.

Semper İdem hâlâ sükûtu muhafaza ediyor, ancak bir an önce çıkmıya bakıyordu. Doktor ondan tek bir kelime alamamıştı. Zaten onun buna ehemmiyet verdiği de yoktu. Hastasının boğazını dikkatle muayene etti. Korkunç yarayı bir ana baba şefkatiyle âdeta okşadı. Bu, seyredilecek hoş bir manzara da değildi. Kaba bir hat, boğazı bir baştan öbür başa çevrelemişti. Boğazın, cellâdın ilmiğinden henüz kurtulmuş gibi bir manzarası vardı. Bu çirkin hat, her iki kulağın altında gözden kayboluyordu.

Bu esnada Semper İdem, her vakit olduğu gibi, sükûtu muhafaza ediyor, yalnız herkesin gözünden uzaklaşmak için sabırsızlanıyordu.

Doktor Bicknell bir elini adamın omuzuna koyup elinin maharetli eserine son bir bakış daha fırlattıktan sonra:

— Seni daha fazla alıkoyacak değilim, dedi, ancak sana ufacık bir nasihatım var. Gelecek sefer bu işi yaparken çeneni yukarı kaldır, işte böyle... Katiyen başını eğip dana boğazlar gibi kendini kesme. Temiz iş ve sürat...

Semper İdem'in gözleri söylenilenleri anlamış gibi, minnetle parladı ve bir dakika sonra hastahane kapısı arkasından kapandı.

O gün Doktor Bicknell için çok dağdağalı bir gün olmuştu. Ancak öğleden sonra biraz nefes almış, bir sigara yakıp ameliyat masasından ayrılmıya hazırlanmıştı ki açık bulunan pencereden süratle hareket etmekte olan hastahanenin sıhhi imdat arabasının acı acı sesi gelmeğe başladı. Hemen bunu mütaakıp da, korkunç yüküyle, sedyeci göründü.

Sigarasını bir yere koymak için geriye dönen Doktor Bicknell:

— Koy bakalım masanın üstüne, dedi. Neymiş o getirdiğiniz?

Sedyecilerden biri cevap verdi:

— İntihar... Boğaz kesilmesi... Morgan Sokağında olmuş... Öyle görülüyor ki pek az ümit var, efendim. Nerdeyse can verecek.

— Ya? Öyle mi, bir defa bakalım.

Adamcağız son nefesini verirken doktor eğilerek hastaya bakacağı sırada onu tanıyan gardiyan hayretler içinde:

— Yine Semper İdem, dedi. Tekrar geldi!

Doktor Bicknell:

— Ya! diye cevap verdi, galiba gelmesiyle gitmesi bir oldu! Bu sefer hatâ yok. Mükemmel yapılmış doğrusu. Evet, tam mânasiyle mükemmel! Nasihatımı harfi harfine yerine getirmiş. Artık burada bana lüzum yok. Onu da morga götürün.

Doktor Bicknell sigarasını alıp tekrar yaktı ve ilk nefesi mütaakıp gardiyana bakarak ilâve etti:

— Bu, senin dün geceki kaybına tekabül eder. Şimdi artık ödeştik!

YILDIZINIZ DİYOR Kİ...

(6 MART'TAN 12 MART'A KADAR:) Önümüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak edersenİz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Hallolan bir işiniz size oldukça ferahlık vermiş. Çalışma durumunuzu takviye edebilirseniz büyük kazançlarınız olabilir. Arkadaşlarınız tarafından seviliyorsunuz. Sıhhî durumunuzda bir değişiklik görülmüyor.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Hakkınızda söylenenlere aldırmayınız. Yapmak istediğiniz şeyler için zaman kaybetmemenizi tavsiye ederiz. Haftanın sonunda önemli bir fırsatla karşılaşacaksınız. Dikkatli ve uyanık olunuz. Sıhhatiniz normal.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Merak etmekte olduğunuz şey birdenbire önemini kaybedebilir. Bu arada yeni bir problemle de karşı karşıya kalabilirsiniz. Hazırlıklı olmanız lâzım. Ufak tefek hâdiseler için kafanızı yormamanız lâzım.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Yakın bir gelecekte bazı değişiklikler olabilir. Mesleki işlerinizin düzenli gitmesini sağlamalısınız. Karışık durumlardan sıyrılabilmek kendi maharetinize bağlı. Gönül meselelerinde şimdilik temkinli olunuz.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Hakikatlere uymıyacak şeylerle uğraşmamalısınız. Yabancılar sizi tanımadıkları için dış görünüşünüze aldanabilirler. Pek yakında hayatınızda küçük değişiklikler olabilir. Sıhhî durumunuza dikkat ediniz.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

His meselelerinde daha hassasiyetle hareket etmeniz isabetli olacak. Kendisiyle alâkalandığınız kimseye samimi hislerle bağlı olup olmadığınızı zaman zaman kontrol etmeniz faydalıdır. Sıhhatiniz bozuk gidiyor.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Yapacağınız işleri plânlamanız lâzım. Son günlerdeki derbeder durumunuz bir bakıma izale olmuş sayılırsa da henüz kendinizi tam randıman verir şekilde ayarlamamışsınız. Yakınlarınızın tavsiyelerini dinleyin.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Yapmak istediğiniz bazı işleri baltalamıya çalışanlar var biraz dikkatli olunuz. Hoşlandığınız insanla daha samimi olmadan evvel denerseniz sonunda hayal sukutuna uğramazsınız. Sıhhî durumunuz normaldir.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Lüzumsuz masraflardan kaçınırsanız maddi bakımdan bir düzene kavuşabilirsiniz. Çevrenizde samimiyetinize pek güvenmiyenler var. Bu önemli problemi halletmeniz, sizin için hayati önemi olan bir iştir.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Kararlarınız çoğu zaman isabetli oluyor. Uzun zamandır düşündüğünüz bir mesele belki bu hafta sonuçlanabilir. Çok sevineceksiniz. Hakkınızda söylenen sözlere önemli olmadığı müddetçe kulak asmayınız.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Elinizdeki imkânlardan faydalanarak daha büyük işlere girişebilirsiniz. His hayatınızda bir değişme olabilir. Ruhen dinlenmiye ve iyi bir istirahate ihtiyacınız var. Bu arada işinizi de aksatmayınız.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Tesiri altında bulunduğunuz bir insana cevap vermemekle hatâya düşüyorsunuz. Onu siz de seviyor ve düşünüyorsunuz. İnatçılıktan uzaklaşıp tekrar vaziyetinizi düzeltiniz. Bir haber alacak ve sevineceksiniz.

Balıkesir'den Bayan A. K. yazıyor:

«Balıkesir'de bulunduğum sırada askerliğini yapmakta olan yüksek tahsilli bir gence âşık oldum. Fakat onun benim bu aşkımdan haberi yoktur. Acaba onun da beni sevip sevmediğini nasıl öğrenebilirim?»

Bunu ancak kendisini tanıyan yakınlarınız vasıtasiyle öğrenebilirsiniz. Ailenizden veya arkadaşlarınızdan sırrınızı tevdi edebileceğiniz bir çöp çatan bulmanıza ihtiyaç var.

—

İki liseli kız yazıyor:

«Biz lisede okuyan çok samimi iki arkadaşız. Yine birbirleriyle arkadaş olan iki gençle tanışıyoruz. Ahbaplığımız zamanla aşk haline aldı. Yalnız bir mesele var. Gençler lise mezunudurlar ve bizim yüksek tahsil yapmamızı istemiyorlar. Ailemiz ise bizim üniversiteye gitmemize taraftardırlar. Henüz lisede olduğumuz için karar veremiyoruz. Yüksek tahsili mi, evlenmeyi mi tercih edelim?»

Yüksek tahsil ailenizin arzusudur, sizin böyle bir niyetiniz, hattâ gayeniz olmadığı mektubunuzdan anlaşılıyor. Maksatsız bir şekilde yüksek tahsil yapacağınıza, bizce, evlenip çoluk çocuk sahibi olun, daha iyi!

—

Akşehir'den F. A. yazıyor:

«Kuvvetli bir aşkla bağlı olduğum kız orta okulda okuyor. Ben ise ticaretle meşgulüm. İlk aşkımı ilân eden pusulam eline geçti, fakat bir cevap alamadım. İkinci bir mektup göndermeli miyim, yoksa beklemek daha mı doğru?»

Yapacağınızı yapmışsınız. Bekleyin ve bir cevap çıkmazsa kızı rahatsız etmeyin. Nezaketsizlik olur. Kız henüz bir orta mektep talebesi olduğuna göre birtakım tatsızlıklara yol açarsınız.

—

Çarşamba'dan Bayan F. A. yazıyor:

«Bir gençle tanışıyorum. İkimiz de mektepteyiz. İstikbalimizi temin etmemiz için en az dört seneye ihtiyacımız var. Ailem daha ilk anlardan itibaren bu gençle ilgilenmemden hoşlanmadı ve beni sıkı bir disiplin altına aldılar. Tanıştığım genç de meseleyi ailesine açmış, onlar da derhal reddettiler. Bu genç benimle meşgul olmıya devam ediyor. Acaba kendisine inanabilir miyim? Zaman malûm!»

Henüz yaşlarınız çok küçük ve henüz talebe olduğunuza göre biribirinize değil allelerinizin verdikleri kararların doğruluğuna inanırsanız daha iyi edersiniz. Ortada bu kadar acele etmenizi haklı gösterecek hiçbir sebep yoktur.

—

Bolu'dan A. A. yazıyor:

«Ben bir kızı sevmekteyim. Fakat bu kıza ağabeyimin de tâlip çıkması beni çok üzdü. Ne yapacağımı şaşırdım. Önce isyan etmek istedim, fakat bu ağabeyim bana para yardımı yapmakta. Kızla meseleyi görüşmek istedim, ağabeyim duyar diye korktum. Mektepte olduğum için para yardımına muhtacım. Ben bu durumda ne yapmalıyım?»

Hem mektepte okuyorsunuz, yani henüz talebesiniz; hem ağabeyinizin yaptığı para yardımına muhtaçsınız. Bu güç durumda tahsilinizi bitirmiye bakacağınıza bir de âşık olmıya kalkıyor, üstelik bu kız yüzünden ağabeyinizle çatışıyorsunuz. Oldu mu ya! Siz derslerinize çalışın; daha evlenmiye vaktiniz var.

—

Okuyucularımızdan Z. E. yazıyor:

«Bundan beş sene evvel memleketim olan Elâzığ'da bir kızı seviyordum. O zaman ailem o kızla evlenmeme razı olmadılar. Ben de memleketimi terkettim. Şimdi Bursa'da bir kızla tanıştım. Ailem o kızla da evlenmeme razı olmuyor, beni memleketime götürüp orada evlendirmek istiyorlar. Köyde sevdiğim kız da evlenmiş. Gözüm onu görmek istemiyor. Ondan uzakta bir yuva kurmak istiyorum. Siz ne dersiniz? Cevap beklerim.»

Size sağlam bir cevap vermemiz yaşınızı ve geçim durumunuzu bilmemize bağlıdır. Eğer yaşınız ilerlemiş ve ekmeğinizi kazanacak hale gelmişseniz sevdiğiniz bir kızla evlenebilirsiniz. Eskiden evlenmek istediğiniz ve şimdi başkasiyle evlenmiş bulunan kızın bulunduğu yere gitmenizi biz de doğru bulmuyoruz.

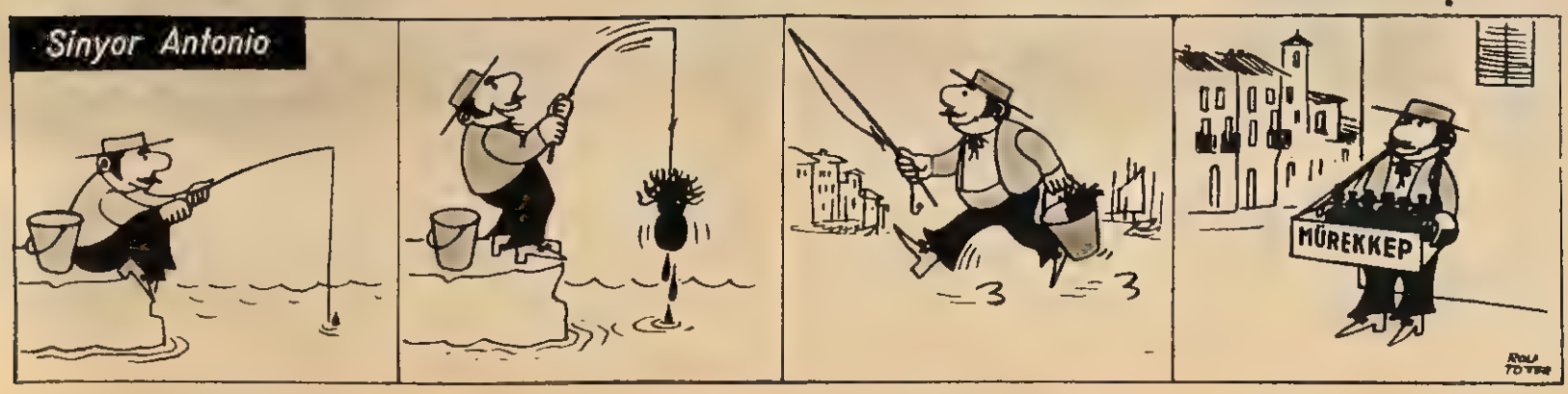

Dario Moreno

Orhan Veli ile küçük bir otel odasında şarkılar, şiirler okurduk.

Yeni burnum 1959 yılının ocak ayında Kazablanka'da hizmete girdi.

B.B.yi öptüm ama, yediğim tokatın acısını hâlâ unutamadım.

RÖPORTAJ: ORHAN TAHSİN-FOTOĞRAFLAR: ERGİN MİNİSKER

"ICI Monte Carlo..."

Orta dalga üzerinden yayın yapan radyonun dinleyicileri kulak kabarttılar. 1957 yılının en ilgi çekici yayını «La Course aux Etoiles = Yıldızlar yarışması» başlıyordu.

«Burası Monte Carlo... Tünaydın sevgili dinleyiciler...»

Spiker anonstan sonra, özel yayının açıklamasına geçti. Ses yıldızları birer şarkı söyleyecek, stüdyodaki seyirciler de alkışlıyacaklardı. Alkışlar, özel bir âlet, «alkış barometresi» ile ölçülecek, yayın sonunda en çok alkış toplıyan sanatçı yılın «ses yıldızı» seçilecekti. Bu âlet öyle hassastı ki, yalnız alkışın süresini değil, şiddetini de ölçüyordu.

Ses yıldızları sırayla mikrofon başına geliyor, birer şarkı okuyorlardı. Barometre, şarkı sonlarındaki alkışları bir şerite geçiriyordu. Radyo başındaki dinleyiciler de «alkış süresi»ni kronometreli saatleriyle hesap ediyorlardı. Spiker son yıldızı da dinleyicilere sundu. Stüdyodaki halk sanki bütün gücünü sona saklamıştı, çılgınca alkışlıyordu. Radyo başındakiler, alkışın heyecanına kapılmışlar, kronometre hesaplarını şaşırmışlardı...

Ertesi gün France-Soir gazetesi «La Course aux Etoiles» yayınından şöyle söz ediyordu: (1957 yılının alkış kıralı seçildi. En son yıldız olarak mikrofona çıkan Dario Moreno «Adieu Lisbon» şarkısını okuduktan sonra 380 saniye alkışlandı. Alkışların frekans şiddetinden «Alkış barometresi» bozuldu).

Dario Moreno ile röportajlar yapıldı. Alkış yıldızı gazetelere hayatını anlatırken şunu da belirtti:

«10 yıl önce Türkiye'den Paris'e geldim. Türküm, Türk kalacağım. İlk fırsatta da Türkiye'yi ziyaret etmek istiyorum».

Dario bu «ilk fırsatı» 1958 yılının ocak ayında bulmuş olacak ki, 28 ocak günü İstanbul'a geldi. Vatandaşlarına bir müzik ziyafeti çekti. Artık ayağı alışmıştı. Bu yıl da şubat ayında İstanbul'u ziyaret etti. Önümüzdeki yaz yine gelecek!...

■

Dario'ya geçen yıl İstanbullu bir hanım: «Her şeyiniz iyi hoş ama, şu burnunuz yok mu?...» demiş. Dario Moreno da Kazablanka'da estetik ameliyat yapan bir operatöre gitmiş. 1959 yılının başında ameliyat masasına yatmış. Operatör René Bertrand bir kaç bıçak darbesiyle ses yıldızına yeni bir burun hediye etmiş. Moreno, yeni burnunun şerefine 5. Muhammed Bulvarındaki Filip salonunda bir «vaftiz gecesi» düzenlemiş. 20 ocak tarihli gazeteler bu geceyi şöyle anlatıyorlar:

(Dario Moreno'nun yeni burnunun açılış töreni dün yapıldı. Herkes heyecan içindeydi. Dario karşılarına nasıl çıkacaktı. Ortaya çeşitli fikirler atılıyordu. Biri, «duvak takıp gelecek, bizden yüzgörümlüğü aldıktan sonra, duvağını açacak» derken, başka biri «Hayır, Fantomanın kadife maskesini takacak» diyordu. Ama Dario ne gelin gibi geldi, ne de Fantoma gibi. Yüzüne ince telli bir kepçe geçirmişti. «Bunu mahsus taktım, yeni burnumdan ilk buseyi sevgilim alacak» dedi... Sonra bir şampanya patlatıldı... Yeni burun törenle hizmete girmişti. Bu arada Dario bir söylev verdi, bir Türk şairinin şiirini okudu.)

Bu Türk şairi kimdi?... Gazete bunu yazmamış. Dario Moreno, bu şairin adını, İstanbul'a son gelişinde dergimize açıkladı. Hilton'un 438 numaralı odasında «Bu şair kimdi?» sorumuzu şöyle cevaplandırdı:

— Onunla bir otel odasında tanışmıştım. Ankara'da çalışıyordum. Gar gazinosunda Fransız şansonları, Arjantin tangoları okuyordum. Günde yalan söylemiyeyim ama, ya 2,5 lira alıyordum, ya 3 lira... Pahalı otellerde kalamıyordum. Gün geldi, orta sınıf bir otelin parasını ödeyemez duruma düştüm. Ankara'nın ara sokaklarında ucuz bir otel aramağa başladım. Yer yoktu!... Nihayet, bir otelde iki kişilik

B.B. ve D.M. — «Kadın ve kuklası = La Femme et le pantin» filminde Brigitte Bardot ile Dario Moreno birlikte oynuyorlar. Bu film «Cinémonde» mecmuası tarafından seçilen yılın en başarılı iki kordelesinden biridir.

İZMİRLİ GENÇLER — Dario Moreno gibi tanınmış Fransız yıldızlarından Magali Noel de İzmirli'dir. İkisi de 1958 yılı içinde bir film çevirdiler. Bu filmi, İzmirliler bekliyorlar. Resimde Dario ve Magali görülüyor.

İSTANBUL'UN TADI — Türk vatandaşı Dario, İstanbul'a gelince bir Boğaz safası yapar. Sonra otele döner, deliksiz bir uyku çeker. Ertesi sabah, Hilton'un merdiveninden kayar, birdir bir oynar. Güzel İstanbul'un tadını neşe içinde çıkarır.

TRAFİKÇİ DARIO — Paris'in havasından mı, suyundan mı, yoksa yolundan mıdır, nedir; Moreno'nun Paris trafikçileri ile arası iyi değildir. Trafikçiler, Tanrı'nın her günü arabasına bir ceza zaptı iliştirirler. Ama, İstanbul trafik memurları ile gül gibi geçiniyor. Onlara yardım bile eder.

TÜRK KAHVESİ — Dario Moreno, Fransa'da «Türkiye özlemi» ni bir Türk sigarası tellendirip, Türk işi bir kahve içerek alaturka şarkılar söyliyerek gidermeğe çalışır. İyi alaturka kahve pişirir. Hilton'daki kıza bile ölçüsünü öğretti: «Bir kaşığın ucu ile şeker koyacaksın, bir kaşık da kahve...»

bir oda buldum. Otelci: «Oda arkadaşın geç gelir, her gece de içer. Şair miymiş, ne imiş?...» dedi. Bayağı merak etmiştim. Aylarca bir odada yatacağım adam, ya çekilmez birisi ise... O gece saat 2 ye doğru, arkadaşım geldi. Sarhoştu. Kendimi tanıttım: «Ben Gar gazinosu şantörlerinden Dario Moreno»... O da adını, işini söyledi: «Tercüme kaleminden Orhan Veli...» Kısa zamanda kaynaştık. Çok iyi bir insandı. Kimi gün ona yeni bir tangomu söyler, o da yeni yazdığı şiiri okurdu... Ama bu yeni şiirin yanına eski bir şiir sokuşturmadan da edemezdi. Sık sık şu satırları tekrarlardı:

«Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel
Kelimelerin kifayetsiz olduğunu
Seni görmeden önce...»

Bu şiiri ben de sevmiştim. «Orhan, bunu benim için yazmış olmalı» diye düşünerek kendime şiirden bir pay çıkarıyordum. Oysa, bu şiir bir kadına yazılmıştı!...

Ben de yıllarca sonra, en güzel şarkımı, bir kadına ithaf ettim. Sonra o kadınla evlendim de... İnsan evlenince «aşk»ı kaybediyor. Geçen yıl Kahire'de bir konser veriyordum. Gazinoda bir Fransız dansözü vardı. Güzel bir kızdı. Bana âşık olmuş, gece gündüz «Dario» diye sayıklıyormuş. Sonra sayıklama nöbeti bana geçti. Evlendik. Fakat aşk uykuda, rüyada güzelmiş!... Evliliğimiz uzun sürmedi. Altı ay önce ayrıldık. O günlerden kalan tek hâtıra, bir şarkıdır. Bir daha evlenmek mi?... Tövbe... Brigitte Bardot ayaklarıma kapansa evlenmem. İnsan, küçük flörtler uğruna da güzel şarkılar okuyabilir...

Brigitte Bardot iyi kızdır, hoş kızdır ama, ne de olsa kadın!... Onunla iki film çevirdim «La Femme et le Pantin» filmi çok beğenildi. Brigitte'te bir öğrenci havası var. Sevişme oyunlarını, aşk fasıllarını çok iyi bildiğini sanıyor!... Bir kaç kere öptüm ama, bir iki tokadını da yedim. Tabii «öpüş» de, «şamar» da film gereği... «Kadın ve kuklası» filminde bir öpüş sahnesi vardı. Böyle sahnelere bayılırım. Rejisör «Haydi!...» deyince, Brigitte'e sarıldım. Merdivenin üst başında öpüşüyorduk. Bundan sonra acı bir sahne çevrilecekti. Onun acısını çıkarmak istercesine Brigitte'i öptüm. Ayrıldık. Rejisör: «İkinci sahne!...» diye bağırdı. Brigitte, şöyle yaradana sığınıp bir tokat aşketti bana. Ayağımın yerden kesildiğini hissettim. Bayılmışım. Ertesi gün gazeteler bu film haberini şu başlık altında verdiler: «Elleri dert görmesin!... Brigitte Dario'yu patakladı!...» Şimdi gel Brigitte ile evlen!...

■

Dario Moreno 1921 yılında İzmir'in Asmalı Mescit semtinde doğmuş. Babasını hatırlamıyor. Yetimhanede büyümüş. Çocukluk yıllarında en çok sevdiği şarkı, «İzmir'in kızları» imiş... Yetimhaneden çıktıktan sonra, bir avukatın yanında kâtiplik yapmış. Sonra askere gitmiş. Piyade eriymiş. Akhisar'da orduevinde caz orkestrasında şarkılar söylüyormuş. Terhis olduktan sonra bir ara Ankara'da, İstanbul'da Taksim Belediye gazinosunda çalışmış. 1946 yılında Atina'ya gitmiş. Orada kazandığı bütün parayı uçak biletine yatırarak, Paris'e hareket etmiş. Talihini orada denemiş. Pek kısa zamanda sevilmiş. Maxim'de, Moulin Rouge'da çalışmış. Fransa'nın en gözde şarkıcısı olmuş. Bugün Fransa'da ancak iki ses yıldızı küçük ismiyle de tanınıyor: Dario ve Maurice... Moreno, Paris'e yerleşince gömlekçisini, terzisini de yanına getirmiş. Ana yurttan uzak kaldığı günlerde, özlemini Türk rakısı, sigarası içerek, alaturka şarkılar söyleyerek gideriyor. Türkçeyi çok güzel konuşuyor. Bir kelime bile unutmamış. Nüfus kâğıdının tabiiyet hanesinde hâlâ (T.C.) yazılı. Türk pasaportu ile seyahat ediyor:

— Bundan böyle her fırsatta Türkiye'ye geleceğim, diyor. Son konserimde bir askerlik hâtıram tazelendi. Vatanıma bir kat daha bağlandım. Anlatayım: Askerliğim sırasında bir bölük komutanım vardı. Hemen her gece ordüevinde «Amado Mio» şarkısını okuturdu bana. Onu kırmazdım. Bir taşıt kazasında ölen karısının dilinden düşürmediği bir şarkıymış bu... Bu şarkıyı okurken, o, çocuk gibi ağlar: «Ondan, bir bu şarkı hâtıra kaldı» derdi.

Atlas sinemasında son konserimi veriyordum. Kulise çiçekler yağıyordu. Bir çiçek sepetine iliştirilmiş bir kart dikkatimi çekti... Kartı aldım. «Amado Mio» şarkısını okumam isteniyordu. Bu modası geçmiş şarkıyı isteyen adamı merak etmiştim. Kartvizitin arkasını çevirdim. Bir albaydı. İşte bu albayın adı askerlik hâtıralarımı tazeledi. Karısı bir taşıt kazasında ölen bölük komutanım, şimdi albay olmuş, konserime gelmiş, çiçek ile: «Yine Amado Mio'yu okur musun?...» diye kart yollamıştı. Şarkıyı okudum.

Albay yine ağlıyor, salon alkıştan inliyordu. Monte Carlo radyosunun âleti yalnız alkışın süresini, şiddetini hesaplardı. Oysa, bu alkışlar sevgi yüklüydü. Bunu da ancak, vatan hasreti çeken bir kalb ölçebilirdi..

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Okuyucularımızın tekrar istedikleri isimlerin hangi sayılarda çıktığını bildiriyoruz: Aynur 66, Aydın 74, Bengi 46, Bülent 65, Burhan 97, Burçin 105, Eribe 91, Fiken 54, İlhan 85, Mihriban 64, Nedime 69, Necdet 91, Necat 103, Süheyla 46, Süreyya 61, Sermet 67, Sabiha 93, Şükûfe 68, Tülay 69, Ülgen 114, Yılmaz 81. sayılarda mânaları bildirilmiştir.

Resa +

Res, Farsça'da «residen» mastarından yetişmek, «Resa» ismi yetişici, erişici anlamına gelir. Kadın ve erkeklerimizde kullanılmaktadır. İzzet Molla «Tanrı elimizi erişici yaratmamış, yoksa onun kerem ve lûtuflarını ellmizle kapmağa kalkışırdık» anlamına şu beyti söylemiştir:

«Dest-i kûtahımızı etmemiş Allah resâ,
Menbai cudini yoksa elimizle kaparız.»

Erdener +

Erkek ismi ve soyadı olarak kullanılan öztürkçe, birleşik isimlerdendir. Erden daha er, çok yiğit demektir.

Selen +

Kız ve erkeklerimizde kullanılan bu isim Türk dil kurumunun tarama dergisine göre: Haber, havadis, mevcudiyet, seda ve tavır anlamlarına gelir. Duyduğumuz bütün seslere de «selen» denir.

Ümay +

İran mitolojisinde, gölgesi kimin başına düşerse şeref ve ikbale kavuşacağı rivayet edilen Hüma yahut Hümay adındaki kuşun Türkçe ismidir. Erkeklerimizde ve soyadı olarak kullanılıyor.

Rahime, Rehime +

Tanrıya izafe edilen Arapça sıfatlardan olan «Rahîm», merhamet sahibi demektir. Rahime bu kelimenin dişisidir. Kadın ismi olarak kullanılır. Rehime ismi «sesi ince ve yavaş, sözü tatlı kız» demektir.

Erdal +

Erkan, Ercan, Ersan, Erhan gibi, er takısiyle yapılan bileşik erkek isimlerindendir. Yeni nesilde kullanılmaktadır.

Hâdi, Hâdiye +

Kadın ve erkek isimleri arasında bulunan bu kelime Arapça'da «Doğru yolu gösteren, hidayet veren» demektir.

Tâlia +

Kadın isimleri arasında bulunan bu kelime Arapçadır. «Tulû edici, doğan» demektir. Baht anlamına da gelir.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenilmiştir.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Marmaris'ten Bay Mehmet Korkut'a:

Kanuni Sultan Süleyman Rodos'u zaptetmek için 28 temmuz 1522 de Marmaris'ten hareket etti. 20 aralık 1522 de Rodos zaptedildi.

■

Mudurnu'dan Bay Raşit Keskin'e:

Pul ticaretine kalkışmaktan insan zarara uğrıyabilir ama bir pul koleksiyoncusu, pullarını temiz tutup usulünde muhafaza ederse hiçbir zaman zarara uğramaz. Koleksiyon yapmak faydalı bir zevktir.

■

Salihli'den Bay İzzet Uçar'a:

Kanser bulaşıcı bir hastalık değildir. Yıldız kayması, gök taşlarının dünyamızın hava tabakasına girerek süratleri yüzünden yanmalarından ibarettir. Kaynak sularının yazın soğuk kışın sıcak olması vaki değildir. Dışardaki hava çok sıcak veya soğuk olduğu için bize öyle gelir. Hakikatte kaynak suları da kışın biraz soğuk olur. İzzet isminin mânası 41 inci sayımızda verildi.

İstanbul'dan Bayan Esin Çiğdem'e:

Hayat mecmuasının 1 ilâ 12. sayıları birinci, 13-38 ikinci, 39-64 üçüncü, 65-90 dördüncü, 91-116 beşinci cildini teşkil etmektedir. Altıncı cilt yeni seri numarasiyle 1 den başlamıştır. 126. sayıda tamamlanacaktır. Arzu ederseniz ciltlerinizi «Emin Barın Cilt atölyesi, Boyacıahmet Sokak No: 8 Türbe» adresinde yaptırabilirsiniz. Gençlerin arkadaşlık etmeleri tabii bir harekettir. Herkes buna lüzum görmiyebilir.

■

Artvin'den Bay Fuat Bayram'a:

Fuat isminin mânası 88. sayıda verildi. Güneş battıktan sonra bazan ufukta görülen kızıllıklar güneşin ışıklarının yüksekteki bulutlara vurmasından olur. Ekseriya bu olay, batıdan rüzgârın eseceğine ve havanın biraz sıcak olacağına delildir. Renkli film çevrilmesi daha masraflıdır.

■

Mardin'den Bay Faysal İçin'e:

Ortaokulu bitirenler Ticaret Lisesine girebilir. Bugün, dünyada savaş toplarının büyüklüğü cesametleriyle değil tahrip kudretleriyle ölçülmektedir. En iri topları Almanlar yapmışlardır. İsminizin mânası, sırası geldiğinde intişar edecektir.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

DOKTOR JIVAGO — Roman. 1958 Nobel Edebiyat Mükâfatını kazanan meşhur eserin Türkçesi. Yazan: Boris Pasternak. Çeviren M. Kenan Kan. Karaveli Yayınları. 526 sahife, fiatı: 10 lira. Basın Bayiliği - İstanbul.

ÖKSÜZ YUSUF — Yaşanmış hikâyeler. Yazan: Vehbi Cem Aşkun. 64 sahife, fiatı: 150 Kr. Türkdili Matbaası - Balıkesir.

İNSANLAR KONUŞUYOR — Şiirler. Yazan: İsmail Ali Sarar. 116 sahife, fiatı: 200 Kr. Hatipoğlu Yayınları - İstanbul.

SESSİZ ŞARKILAR — Şarkı tarzında şiirler. Yazan: Yusuf Kenan Ekşioğlu. 48 sahife, fiatı: 1 lira. Yeni Matbaa - Samsun.

Kırıkhan'dan Bay Mehmet İster'e:

İdarehanemizde satılık artist resimleri yoktur. Doğan Kardeş neşriyatı arasında güzel ve renkli memleket manzaraları, camiler ve türbeler vardır. Adresi: Divanyolu, Klodfarer Cad. No. 7 İstanbul'dur.

NEZAKET KAİDELERİNİN İNCELİKLERİNİ BİLİYOR MUSUNUZ?

Umumi toplantılarda nezaket kaidelerine riayet etmekle iş bitmez. Herşeyden önce insanın kendi aile çevresinde en yakınlarına karşı nazik davranması gerekir. Bilhassa çocuklara bunu küçük yaşta aşılamak lâzımdır. Aksi halde eski bir söz hakikat olur: «Ana baba koruk yer, çocukların dişi kamaşır». Bugünkü konumuz da bir aile ocağında fertlerin hal ve tavırlarıdır.

- «Bugün nasıl olsa biz bizeyiz, onun için giyinmeğe ne lüzum var» diyerek sofraya en kötü elbiseniz veya önlüğünüzle oturmayınız. Karşınızdaki insanın kocanız veya karınız, yani en yakınınız, olduğunu unutmayınız.
- Olgun bir erkek hiçbir zaman anasını karısına tercih etmez. Annenizde yediğiniz bir pilâvın nefasetinden karınızın sofrasında bahsederseniz, büyük bir kıskançlığa yol açmış olursunuz.
- Çocuklarınıza, vurulmadan girilemiyecek tek kapının ana - babanın yatak odaları olduğunu öğretiniz.
- Hizmetçiniz yoksa bütün işleri karınıza yüklemek doğru değildir. Sabahları yıkandıktan sonra banyo küvetini temizlemek, tıraş takımlarını yerlerine koymak, havluyu kancasına asmak işten bile değildir.
- Aile sofrasında otururken birinci sınıf bir lokantada yemek yermiş gibi davranmak, lüzumsuz yere peçeteleri kirletmemek en tabiî harekettir. Bu sofra örtülerinin ve peçetelerin karınız tarafından yıkanacağını unutmayınız.
- Kocanız sizi günün her saatinde derli toplu görmelidir. Sabah yataktan kalkar kalkmaz saçınıza çeki düzen verin, geceleri cold cream sürülmüş vıcık vıcık yağlı bir yüzle yatağınıza girmeyin. İş görürken kauçuk eldivenler kullanın. Çünkü erkekler her ne kadar çalışan kadınlardan hoşlanırlarsa da, öte yandan ellerinin pamuk gibi yumuşak olmalarını da isterler. İkisini telif etmek zeki kadının elindedir. Küçük nezaket kaideleri hakiki saadete giden yoldur.

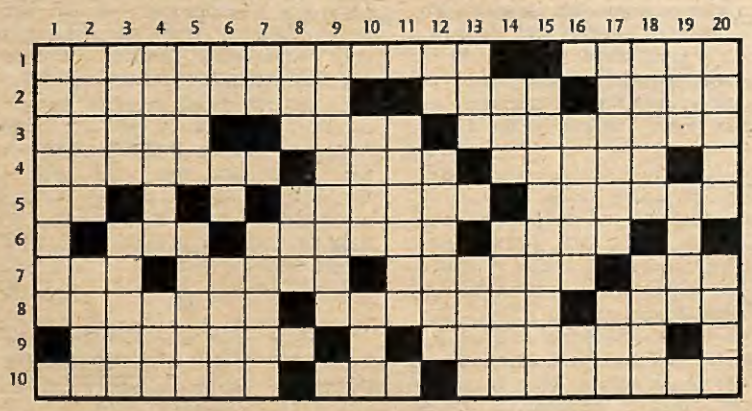

BİLMECE

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Y	E	N	İ	C	E	S	İ	G	A	R	A	S	I	■	A	D	E	S	E
2	A	K	A	R	E	T	■	M	A	M	A	S	A	T	A	N	A	D	A	M
3	R	A	M	İ	S	■	L	A	F	A	T	A	N	■	Y	A	B	A	N	I
4	A	B	A	N	A	N	■	M	■	D	İ	L	İ	M	■	L	■	■	E	■
5	S	İ	Z	■	R	İ	H	■	D	E	P	E	■	A	K	A	D	E	M	İ
6	A	R	■	G	E	R	E	D	E	■	■	T	E	S	İ	R	A	T	■	D
7	K	■	S	A	T	A	M	A	M	A	K	■	V	A	T	■	M	A	N	A
8	U	C	U	Z	■	K	İ	L	E	R	■	M	A	L	A	S	■	M	A	R
9	S	A	R	A	P	■	Ş	A	K	A	D	A	N	■	R	A	K	İ	B	E
10	U	N	E	L	E	M	E	K	■	P	O	L	İ	S	■	M	İ	N	İ	■

SOLDAN SAĞA: 1: İstanbul Boğazı'nın Asya kıyısında sön vapur iskelesi — Aslı için yanıp tutuşan âşık. 2: Eski devirde pek makbul bir eşarp — Zenci — Fransızcada mecmua veya gösteri. 3: Merak ifade eden bir edat — İki dağ arasındaki boğaz — İlgili. 4: Acaip şeyler — Gene — Tutukluk veya bozukluk. 5: Yama — Ramazanda kılınan uzun namaz — Avdetin tersi. 6: Adale — Armağan — Bir erkeğin geçindirmekle mükellef olduğu kimseler (Aslı i iledir, halk böyle söyler). 7: Sondan ikinci peygamber — Muharrem ayında pişirilir — Su haline gelmek — Su taşması. 8: Yenildiği zaman elleri boyıyan bir yaz meyvası — (Nasıl ki) anlamına gelen bir kelime — Elbisenin boyun kısmı. 9: Parlak, güzel (Köy tâbiri) — En büyük anneler. 10: Bolluk — Noksan değil — Eski bir peygamber adı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: Türk mitolojisinde sevimli bir hayvan. 2: Balta — Gölge. 3: Düzgün perdah kolası — Münakaşa neticesinde alınır. 4: Tavla oyununda çift iki — Tersi göz rengi. 5: Tersi avukatlar kurumu — Ok konulan kap. 6: Sıfat takısı — Hane — Bir kurumun ikinci derecedeki iş yerlerinden. 7: Tersi işaret sıfatı — Çizgiler (eski terim çoğul). 8: Çakmağın tutuşturduğu şey — Vücut nemi. 9: Şaka yapan veya eğlenen. 10: Ölünün aksi — Sözle dokundurma. 11: İyilik etme hususunda yardım. 12: Tersi tuzak — Evlendiren. 13: Seciye — Çift doğmuş. 14: Bir renk — Hazreti Muhammed'in annesi. 15: Bol akça israf etmek. 16: Kayma âleti — Bir kelimenin kısası. 17: Reziller — Mahal. 18: Tersi Farsça valde — Bulaşıcı. 19: Peron'un ölen karısı — Jüp. 20: Şeyh çömezi — Sulu pilâv.

KARİKATÜR

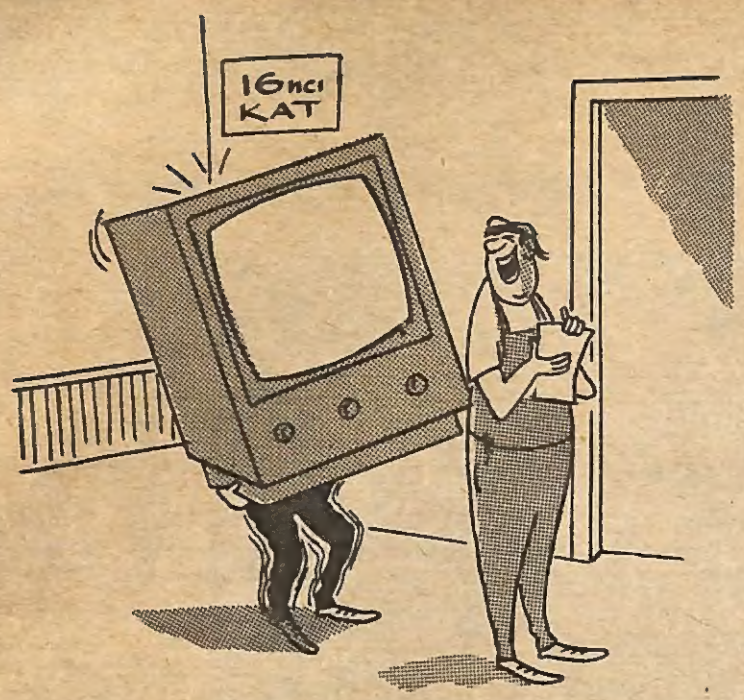

— Şimdi ben sana birşey söyliyeyim de biraz gül. Gideceğimiz yer birinci katta.

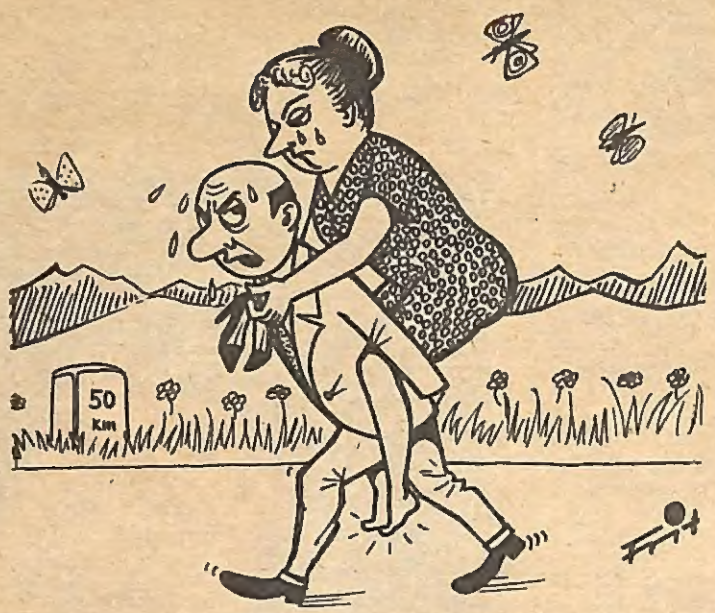

— Sana kaç defa söyledim, aykakabılarını bir numara büyük al diye...

— Size bir itirafta bulunmak isterim. Ben felsefe doktoruyum. Tıp doktoru üstümüzdeki kattadır.

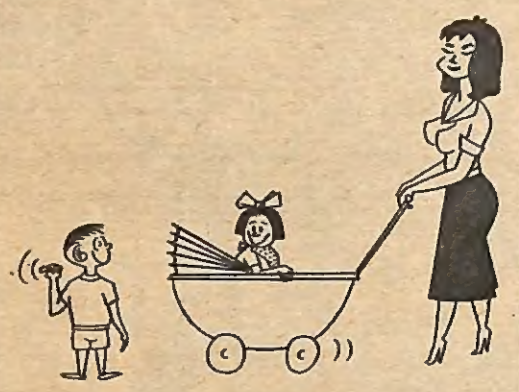

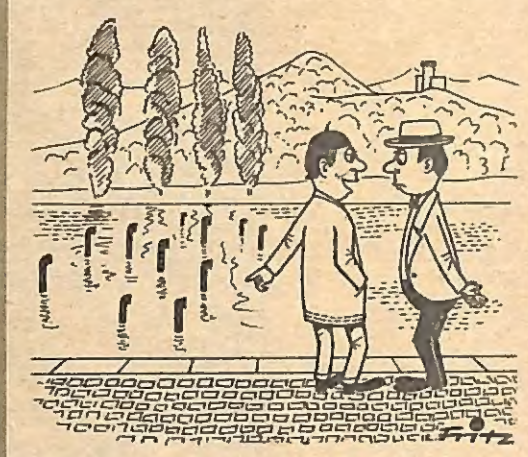

— Balıkadamlar Kulübü yıllık geçit resmini yapıyor...

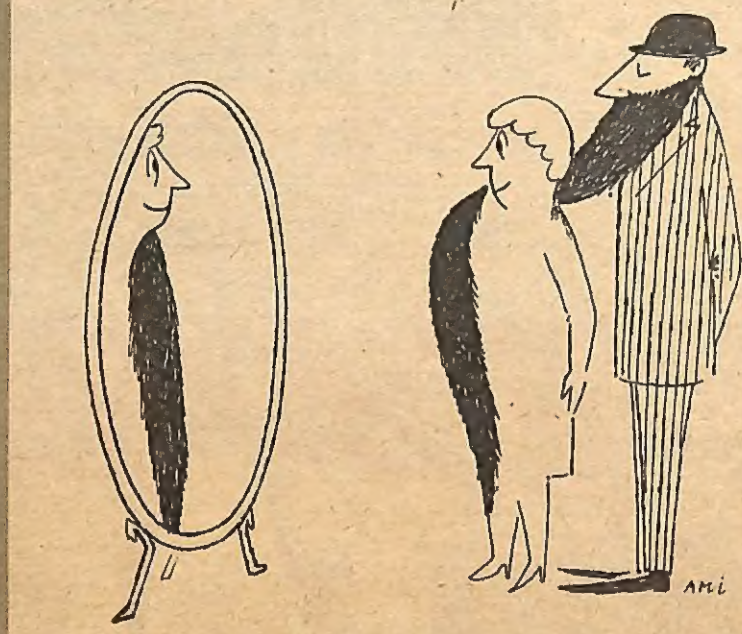

Bu sahifede çıkan karikatürlerin telif hakları HAYAT mecmuası tarafından satın alınmıştır.

TAMEK

JET REKLAM - GALİP